

Двох Героїв із Гайсинщини нагородили орденами «За мужність»

Нагороджені воїни — Олександр Комишний та Євгеній Красота — відважно захищали село Кринки на Херсонщині.

Людмила Головашич, начальник Гайсинської районної військової адміністрації, та Сергій Стоколос, начальник Гайсинського РТЦК та СП, подякували нашим захисникам за мужність, за сміливість та за служіння Україні. Зазначили, що воїни є прикладом для наслідування.

Олександр Григорович Комишний народився 5 квітня 1986 року в місті Гайсин. Навчався в місцевій школі-ліцеї № 7. Проходив строкову службу з 2004 по 2005 рік. У грудні 2004 року прийняв військово-присягу.

У листопаді 2022 року молодший сержант Олександр Комишний був мобілізований Гайсинським РТЦК та СП у 38-му окрему бригаду морської піхоти. 22 листопада 2023 зазнав мінно-вибухового поранення.

На вручення нагороди Олександр Григорович завітав разом зі своїм сином Сергієм та матір'ю — Наталією Вікторівною.

Указом Президента України молодшого сержанта Комишного Олександра Григоровича нагоро-

джено орденом «За мужність» II ступеня.

Євгеній Леонідович Красота народився 21 червня 1988 року в місті Нижньовартовськ Тюменської області. Середню освіту здобув у Ладижинській школі у 2006 році. Проходив строкову службу з 2006 по 2007 рік.

3 листопада 2022 року молодший сержант Євгеній Красота був призваний другим відділом Гайсинського РТЦК та СП за мобілізацією на посаду стрільця-помічника гранатометника в/ч А4765.

2023 рік. Оборона Кринок. За два місяці йому довелося здійснити три бойові виходи. Але під час третього він зазнав поранення...

Євгеній Леонідович завітав до нас разом із дружиною Євгенією Володимирівною. Указом Президента України молодшого сержанта Євгенія Леонідовича Красоту нагороджено орденом «За мужність» III ступеня.

За інформацією Гайсинського РТЦК та СП

На Вінниччині зростає кількість Православних церков України

А як новий «релігійний закон» вплине на ті парафії, які ще не перейшли? І чому у такий відповідальний період зняли начальника управління з питань релігій Ігоря Салецького? Хто замість нього зможе потягнути юридичну сторону впровадження церковного законодавства в області?

Ці та інші питання обговорили з головою Вінницької ОВА 2015-2019 років, головою ГО «Ми – Вінничани» Валерієм Коровієм.

4 стор.

Знову перемога Барських «перлинок»!

Юні вихованці зразкового хореографічного колективу «Перлинка» Барської музичної школи стали лауреатами двох найвищих відзнак — дипломів I і II ступенів, а також диплома за найкращу техніку танцю Всеукраїнського конкурсу «Колорити України», який днями пройшов у Вінницькій об-

ласній філармонії ім. М. Леонтовича.

Колективу «Перлинка» 23 роки, і беззмінно ним керує досвідчена та ініціативна викладачка музичної школи Ірина Михайлівна Шкамбарна. У його складі шість груп дітей віком від 5 до 16 років, які поставили понад півсотні різноманітних хореографічних постановок. Свого часу неймовірно талановиті барчани радували своїм мистецтвом глядачів 25 міст

України, а також Польщі та Болгарії.

— На лаврах досягнутого ми не збираємося зупинятися і вже сьогодні працюємо над новою композицією «Україна — понад усе!», присвяченою мужнім захисникам ЗСУ, і ми дякуємо їм за можливість жити, вчитися і творити в тилу в умовах воєнного стану, — сказала Ірина Шкамбарна.

Віктор ЗЕЛЕНЮК

м. Бар

Вінницькому трамваю 111 років

28 жовтня 1913 року, о 6:40 годині ранку розпочався регулярний рух трамваїв за маршрутом «Жіноча гімназія — Залізничний вокзал».

«Трамвай у нашому місті — це не просто транспорт, це справжній символ Вінниці! Нехай трамвай для міста і надалі залишається невід'ємною частиною життя, а підприємство процвітає на благо громади!», — зазначається у дописі.

Також відомо, що у сторічний ювілей трамвая у Вінниці відкрили музей цього виду транспорту та громадського транспорту міста.

«21 жовтня 2013 року наш музей вперше відчинив двері для відвідувачів! Що цікаво, хоч і сього-

дні ми відзначаємо чергову річницю відкриття музею, але перший музей електротранспорту діяв у Вінниці ще до цього!»

29 жовтня 1988 року, тобто до дня святкування 75-ї річниці запровадження трамвайного руху в нашому місті був відкритий «Вінницький музей міського електротранспорту». Він був розташований в адміністративному корпусі тролейбусного депо. Експозиція була присвячена запуску трамвайного та тролейбусного руху, ветеранам та заслуженим працівникам. Цей заклад був музеєм підприємства, та не був повноцінно доступний для відвідувачів», — йдеться у повідомленні музею.

3 питань реклами звертайтеся за телефоном 066-895-30-93

Провели в останню путь відважного стрільця

Олексій Попов був стрільцем 59-ї окремої мотопіхотної бригади ім. Якова Гандзюка. Став на захист України цього року, воював на Донецькому напрямку. Загинув при виконанні бойового завдання 22 жовтня поблизу міста Покровськ. Оборонцю було 34 роки.

Як повідомила Вінницька міська рада, народився Олексій Юрійович Попов 25 серпня 1990 р. в селі Сальник на Калинівщині. Після закінчення 9-ї класів місцевої школи вивчився на столяра у Вищому професійному училищі №7 м. Вінниця.

«Олексій був найкращим старшим братом. Коли йому було 16 років, а мені трохи менше, відійшли у вічність наші батьки, тож відповідальність за наше життя він узяв на себе. Працював і столяром, і зварювальником. Узагалі не цурався будь-якої роботи, — розповідає сестра полеглого Героя пані Альона. — А коли з'явилися племінники, Олексій усю свою нерозтрачену любов віддавав їм. Завжди знаходив час, щоб поводити моїх сина та доньку на ковзанку, в кінотеатр тощо. Був надзвичайно

доброю людиною та вірив, що попереду на нього чекає єдине справжнє кохання...».

Чин поховання воїна Олексія Попова відбувся 27 жовтня на батьківщині матері в селі Щітки Вінницької ТГ.

Щірі співчуття рідним та близьким. Вічна пам'ять і слава Герою!

Небесних Ангелів стає все більше

Знову сповіщаємо трагічну новину про втрату. Знову ворог завдав підступного удару, забравши життя Олександра Володимировича Байкова, 8 липня 1987 року народження, жителя міста Тульчин.

Молодший лейтенант Олександр Байков служив заступником командира 3-ї механізованої роти. З 16 липня 2023 р. вважався зниклим безвісти при виконанні бойового завдання неподалік населеного пункту Хромове Бахмутського району Донецької області.

Надією та сподіваннями жила родина Олександра. Вірили та сподівались. Проте під час ідентифікації тіла підтвердився факт загибелі нашого Героя-захисника.

Ще одна душа воїна відлетіла у небесну височинь і поповнила Небесне військо.

Тульчинська районна військова адміністрація висловлює щірі слова співчуття родині, друзям, усім, хто

знав, цінував та поважав Олександра Володимировича. Розділяємо біль вашої втрати та сумуємо разом у годину скорботи.

Обірвалося життя доблесного воїна з Немирівщини

13 жовтня 2024 року обірвалося життя ще одного відважного захисника, жителя села Подільське Немирівської громади Юрія Миколайовича Яхна, 4 травня 1981 року народження. Про це повідомила Немирівська міська рада.

Прощання з військовослужбовцем Юрієм Яхном відбулося 16 жовтня. Чин похорону провели в Свято-Покровській церкві Немирова, поховали захисника на цвинтарі села Подільське.

«Юрій Миколайович до останнього подиху залишався вірним військовій присязі і своєму народові. Немирівська міська рада, міський голова Віктор Качур висловлюють щірі співчуття рідним та близьким загиблого Героя, — зазначили на сторінці громади. — На жаль, словами важко загоїти в серці болючу рану втрати. У цю гірку мить поділяємо ваше горе та разом із вами схилиємо голову у гли-

бокій скорботі. Вічна і світла пам'ять Захиснику України!».

Земляки-побратими полягли в один день

Підтвердилась інформація про загибель Віталія Заблоцького та Вадима Загризлого — двох відважних захисників з Ямпільської громади, що полягли за Україну 18 серпня цього року поблизу Піщаного на Харківщині.

Із сумом, болем та жалем повідомляємо жакливу звістку про ще одне втрачене життя. Вкотре зустрічимо захисника «на щиті».

Як повідомила Ямпільська міська рада, у той трагічний день загинув молодший сержант ЗСУ Віталій Вікторович Заблоцький, 1992 року народження, житель села Цекинівка. Він був командиром відділення автомобільного взводу підвозу продовольства, речового і військово-технічного майна роти матеріального забезпечення батальйону МТЗ. Мужній захисник у війську був із перших днів цієї страшної повномасштабної війни — з початку березня 2022 року.

Загинув військовий ще 18 серпня 2024 р. поблизу населеного пункту Піщане Куп'янського району Харківської області під час виконання бойового завдання. Донині вважався зниклим безвісти. На жаль, підтверджено, що він віддав своє життя за мир та безпеку нашої країни, виконуючи завдання з відсічі збройної агресії російської федерації. Його мужність та відданість Україні є прикладом

для кожного з нас...

Одночасно до Ямпільської громади прийшла ще одна трагічна звістка — про повернення додому «на щиті» мужнього військовослужбовця Вадима Анатолійовича Загризлого, 1995 року народження, родом із села Слобода-Підлісівська.

Вадим Загризлий — старший солдат ЗСУ, водій автомобільного взводу підвозу боєприпасів роти матеріального забезпечення батальйону МТЗ, у війську з початку повномасштабної війни — з березня 2022 року.

Загинув військовослужбовець, як і його земляк та побратим, 18 серпня цього року поблизу того ж села Піщане на Харківщині при виконанні бойового завдання.

«Ямпільська міська рада висловлює щире та глибоке співчуття рідним, близьким та побратимам військових. Низько схилиємо голову в пошані перед відважністю та стійкістю наших захисників. Усім серцем сумуємо! Вічна пам'ять!», — зазначають на сторінці громади.

Вічна пам'ять і слава Героям. Щірі співчуття їхнім рідним та близьким.

Знову Вінниця прощалася з Героєм

Свій бойовий шлях Роман Громяк розпочав у 2023 році. Воював у лавах 120-ї окремої бригади Територіальної оборони. Був піхотинцем, згодом освоїв мінометну справу. Захищав рідну землю від окупантів, зокрема на Запорізькому та Донецькому напрямках. Загинув 18 жовтня поблизу м. Гірник Покровського району. Оборонцю навечно 30 років.

«Ми зустрілися на позиціях на Донеччині біля селища Старомайорське, а далі досить влучно відпрацьовували по ворожих цілях поблизу Рівнополя. Мінометна справа дуже складна і потребує багато сил та уміння, яких Роману не бракувало. Він був вірним другом і вправним бійцем. Дуже любив життя і робив все по максимуму», — каже побратим Романа Віталій.

Народився Роман Михайлович Громяк у Вінниці 1 серпня 1994 р. Після навчання у школі №27 закінчив Вище професійне училище №7 за спеціальністю «Кухар-кондитер». Близько 10 років працював на підприємстві «Агрона Фрут». Із війни на оборонця чекали батьки та старший брат.

«Роман був гарним хлопцем. Дуже добрим, міцним духом та тілом. Свого часу займався єдиноборствами і навіть брав участь у змаганнях, — розповідає брат полеглого воїна Олексій. — Для сім'ї робив усе. Був світлою людиною, яка залишила по собі таку ж пам'ять...».

Церемонія прощання з Романом Громяком відбулася 24 жовтня. Поховали оборонця на Алеї Слави Сабарівського кладовища.

Щірі співчуття рідним та близь-

ким. Вічна пам'ять і слава Герою! За інформацією Вінницької міської ради

Чорна звістка прилетіла до Гнаткова

Важкого удару зазнала Томашпільська громада і вся Україна — трагічне сповіщення прилетіло до села Гнатків, підтвердивши загибель захисника Сергія Мельника, 21 червня 1969 року народження.

Як повідомляє Тульчинська РВА, старший солдат Сергій Сергійович Мельник служив номером обслуги першого механізованого відділення 2-го механізованого взводу 3-ї механізованої роти механізованого батальйону.

Самовіддано захищав рідну землю та давав відсіч ненавистному ворогові, щодня разом із побратимами виборюючи мир для України, для своєї родини та для кожного з нас. 19 жовтня 2024 р. під час

виконання бойового завдання поблизу Ізмайлівки Покровського району Донецької області наш героїчний земляк прийняв свій останній бій.

«Тульчинська районна військова адміністрація висловлює щірі співчуття дружині Валентині Іванівні, синам Олегу, Віталію, родині, друзям, побратимам, односельчанам, усім, хто знав, цінував та поважав Сергія Сергійовича. Розділяємо біль вашої втрати та сумуємо разом із вами у годину скорботи», — зазначено на сторінці районної адміністрації.

Вічна пам'ять і слава Герою! Широко співчуваємо його рідним та близьким.

Публічні консультації. Як українці зможуть контролювати владу

Влада розробила дієвий механізм участі кожного громадянина України в управлінні державними справами, розповіли в партії «Слуга Народу»

У партії «Слуга Народу» повідомили, що в середині жовтня Президент України Володимир Зеленський підписав закон «Про публічні консультації», який передбачає, що кожен українець зможе взяти участь у публічному обговоренні практично всіх важливих управлінських рішень влади як на всеукраїнському рівні, так і на рівні місцевих громад.

«Демократичним суспільство стає тоді, коли якомога більше громадян беруть участь у процесах ухвалення управлінських рішень», — Олена Шуляк.

Голова партії «Слуга Народу», народна депутатка Олена Шуляк вважає, що запровадження публічних консультацій створює умови для більш активної участі українців у державному управлінні та забезпечує врахування їхніх інтересів під час ухвалення важливих рішень.

«Демократичним суспільство

стає тоді, коли якомога більше громадян беруть участь у процесах ухвалення управлінських рішень. Тому застосування цього інструменту сприятиме збільшенню рівня довіри громадян до державної влади та місцевого самоврядування, а також має забезпечити більш ефективну співпрацю з громадянським суспільством», — наголосила Олена Шуляк.

Як працюватимуть публічні консультації

У партії «Слуга Народу» пояснили, що буде створена велика онлайн-платформа, на якій усі нормативно-правові акти уряду, органів місцевого самоврядування будуть виставлятися в обов'язковому порядку для того, щоб кожен українець міг ознайомитися, надати своє бачення, зауваження чи згоду. А відповідні міністерства, обласні та районні адміністрації чи керівництво громад зобов'язані проаналізувати кожну подану громадськістю пропозицію та за результатами консультації підготувати розгорнутий публічний звіт.

«Публічні консультації дадуть змогу українцям впливати на рішення, що їх стосуються», — партія «Слуга Народу».

Законодавство запроваджує різні форми консультацій: адресні, публічні та електронні. Водночас обов'язковими для всіх є електронні консультації, а адресні консультації проводяться додатково для з'ясування позиції громадян щодо питань, які виносяться на обговорення. Строк проведення публічних консультацій обчислюється з дня оприлюднення консультаційного документа та встановлюється відповідним державним органом, але не може бути меншим за 15 днів, якщо інше не передбачено законом або міжнародними договорами України.

«У цього закону дуже довгий шлях. Майже 10 років експертне середовище, громадськість працювали над ним, щоб саме цей проєкт уже безпосередньо став законом. Ухвалення цього закону було про-

писане на рівні українського плану «Ukraine Facility», який дає змогу отримати Україні до 2027 року 50 млрд євро», — розповіла голова партії «Слуга Народу» Олена Шуляк.

Коли почне працювати закон

У партії «Слуга Народу» зауважили, що повноцінно цей інструмент запрацює в Україні після завершення повномасштабної війни, а точніше через 12 місяців після закінчення воєнного стану.

«Спочатку Міністерству цифрової трансформації потрібно буде створити відповідне цифрове рішення, у який спосіб ці публічні консультації будуть проводитися. Паралельно буде оновлюватися відповідне законодавство на рівні постанов Кабміну для того, щоб імплементувати цей закон. Ще буде потрібний час, щоб навчити наших громадян користуватися таким інструментом як публічні консультації, а також розробити й надати рекомендації для органів місцевого самоврядування, як проводити такі консультації», — розповіла Олена Шуляк.

Публічні консультації в дії

Очільниця партії «Слуга Народу» розповіла, що вона особисто ще до ухвалення закону вже проводила

масштабні публічні консультації на дві важливі теми. Перша — варіанти удосконалення державної програми компенсацій за знищене або пошкоджене в результаті російської агресії житло «ЄВідновлення».

«Оскільки у світі немає досвіду реалізації подібної програми, Україні довелося напрацювати власний. Тому, щоб з'ясувати недоліки програми і, головне, шляхи їх усунення, наприкінці 2023 року ми провели масштабні публічні консультації, за результатами яких програму досить оперативно почали вдосконалювати», — зазначила Олена Шуляк.

Друга важлива тема, для якої на початку цього року проводили публічні консультації, — напрацювання законопроекту про основні засади житлової політики.

«У цих публічних консультаціях взяло участь майже вдвічі більше учасників — люди побачили, що їх готові слухати і, головне, рахувати з їхньою думкою. Законопроект про основні засади житлової політики також був удосконалений за результатами цих обговорень», — повідомила Олена Шуляк і додала, що наступною темою для проведення публічних консультацій може стати охорона культурної спадщини, оскільки проблеми в цій царині щодня поглиблюються.

Депутати облради внесли зміни до програми «Безпечні стійкі громади»

На сесії обласної ради депутати внесли зміни до Програми розвитку місцевого самоврядування Вінницької області «Безпечні стійкі громади». Внесені доповнення дадуть можливість забезпечити підтримку та стабільну роботу органів місцевого самоврядування та територіальних громад Вінниччини в умовах воєнного стану.

Програма обласної ради «Безпечні стійкі громади» була ухвалена у 2021 році. Вона націлена на комплексну підтримку територіальних громад і передбачає низку дієвих інструментів для розвитку усіх населених пунктів Вінниччини. Один із них — одноінтегральний конкурс. За час дії Програма неодноразово засвідчувала свою ефективність та результативність, — йдеться у повідомленні.

Після повномасштабного вторгнення до Програми були внесені зміни з урахуванням пріоритетів, визначених Вінницькою обласною радою, — «Безпека та оборона», «Стойкість», «Турбота». Відповідно, конкурс обласної ради «Безпечні стійкі громади» теж спрямований передусім на проєкти з підтримки ЗСУ та вирішення питань безпеки територіальних громад.

У 2024 році з обласного бюджету на конкурс «Безпечні стійкі громади» було спрямовано 38 млн грн. Конкурс був проведений у два ета-

пи. Переможцями першого етапу стали 46 проєктів за напрямками:

- «Безпека та оборона»;
- «Стойкість»;
- «Турбота».

Зокрема, перемогу в конкурсі отримали такі ініціативи:

- закупівля мавіків;
- закупівля дронів та важливого устаткування для військових;
- облаштування укриттів у навчальних закладах;
- закупівля реабілітаційного обладнання для медичних закладів.

Зважаючи на важливість підтримки ЗСУ та сил оборони, Експертна рада конкурсу другий етап провела лише за напрямом «Безпека та оборона». Його переможцями визнано 16 проєктів. Нині у громадах триває реалізація проєктів-переможців.

У 2025 році в обласній Програмі розвитку місцевого самоврядування на конкурс «Безпечні стійкі громади» передбачено 45 млн грн. Враховуючи те, що конкурс передбачає співфінансування проєктів, на підтримку ініціатив громад наступного року в межах конкурсу буде спрямовано щонайменше 90 млн грн. Це — потужний фінансовий ресурс, який отримують територіальні громади Вінниччини і який може бути спрямований на підтримку Збройних Сил України, наближення Перемоги, — повідомили у пресслужбі.

Вінницьке ОСББ встановило сонячну електростанцію

Вироблена сонячними панелями електроенергія уже забезпечує роботу дахової котельні, насосного обладнання для підкачки води, а також - пасажирського ліфта.

Як зазначається на сайті Вінницької міської ради, ОСББ встановило сонячну електростанцію на даху свого будинку. З загальної вартості проєкту в 1,4 мільйона гривень, місто профінансувало 40% (556 тисяч гривень), ще частину коштів має відшкодувати Фонд енергоефективності.

Встановити СЕС на даху будинку об'єднання вирішило з урахуванням досвіду попередніх зимових відключень електроенергії, через які не могла повноцінно працювати дахова котельня, яка забезпечує будинок теплом. У результаті, як розповідає голова об'єднання Андрій Калашніков, температура в помешканнях у певні періоди знижувалась до 12-13 градусів. Аби виправити ситуацію тоді, ОСББ збільшило температуру подачі теплоносія, але це призвело до збільшення споживання газу приблизно вдвічі. Тому, коли з'явилася можливість встановлення СЕС, мешканці підтримали цю ідею.

«Меморандум про співпрацю з цим ОСББ департамент підписав в серпні, після чого одразу приступили до робіт. Це перший такий інфраструктурний проєкт, який реалізовано в нашому місті. Він дозволить покращити енергонезалежність багатоквартирного будинку, забезпечивши наявність в будинку базових послуг (тепла, води та роботи ліфта) навіть в умовах перебоїв з електропостачанням», — зазначає директор департаменту житлового господарства міськради Віталій Місецький.

За його словами, важливо розуміти, що нинішній опалювальний сезон може бути одним із найважливіх за останній час, тож мешканці мають предметно задуматися, що вони робитимуть у тому чи іншому випа-

дку. Наприклад, усі знають, що при відключеннях електроенергії в будинках також не працюють ліфти, але менше людей задумується про те, що за відсутності електроенергії з часом також можуть зникати вода, а в будинках із даховими котельнями - і опалення. У зв'язку з цим містом та державою були розроблені відповідні програми, які покликані забезпечити наявність базових послуг у будинку та мінімізувати фінансове навантаження на ОСББ при встановленні альтернативних джерел енергії.

Після встановлення СЕС Фонд енергоефективності має відшкодувати ОСББ до 70% вартості обладнання та проведення енергоаудиту. Для реалізації програми ОСББ також залучило кредитні кошти від державного Sense Bank на майже мільйон гривень, які в подальшому будуть практично покриті міською та державною програмами.

«Завдяки можливості отримати фінансування з різних джерел частка вкладень самим ОСББ - мінімальна. Таким чином на сьогодні ми маємо приклад успішної реалізації проєкту зі встановлення СЕС на будинку з ОСББ і щиро сподіваємось, що ця практика надихне й інші об'єднання долучатися до участі в цій програмі. Своєю чергою ми готові всіляко допомагати та підтримувати їх на цьому шляху», — резюмує Віталій Місецький.

У складі СЕС обов'язковою є наявність такого обладнання: гібридний інвертор; сонячні електричні панелі (фотоелектричні модулі - ФЕМ); акумуляторні батареї (АКБ). Ініціатор супровідним лис-

том, з відміткою про наявність суми співфінансування, надсилає до департаменту житлового господарства міської ради такі документи:

- протокол загальних зборів співвласників багатоквартирного будинку щодо згоди на виконання робіт з ремонту систем електропостачання із влаштуванням СЕС на багатоквартирному будинку на умовах співфінансування та надання повноважень Ініціатору підписати договір підряду від імені співвласників будинку;

- проєктно-кошторисну документацію (оригінал та електронна версія);

- експертний звіт щодо розгляду кошторисної частини проєктної документації по робочому проєкту при проведенні капітального ремонту (в разі потреби); схвалену ДУ «Фонд енергоефективності» заявку на участь у програмі «ГрінДІМ» (для будинків ОСББ, які беруть участь у програмі «ГрінДІМ»).

Телефон для довідок: 0432 - 59-51-24.

Вітаємо Володимира ПУНЬКА

Могилів-Подільський волонтерський бойовий козацький екіпаж щиро вітає свого колегу, відомого невомного військового волонтера, козака-полковника, наказного козацького отамана Могилева-Подільського, надійного товариша, життєрадісну добру людину – Володимира Івановича Пунька з днем народження!

Ми бажаємо здоров'я, міцного духу, Божого захисту, незламної віри в нашу перемогу та мир. Ми віримо в тебе і горді тобою. Нехай тебе завжди супроводжує удача і везіння, які тобі так потрібні та бережуть тобі життя в тих небезпечних умовах по фронтових дорогах. Бажаємо також знайти хвилини для особистого відпочинку в цій важкій волонтерській місії.

Дякуємо, що не опускаєш руки, що завжди крокуєш вперед і ведеш усіх за собою! Так тримати! Ти дуже потрібен нам та Україні! Бережи себе і свою сім'ю!

З повагою, Анна ЛАВРИК та Сергій СТАНГРИТ

Предмет «Захист України» по-новому

В Україні змінили підхід до методики викладання предмета «Захист Вітчизни», і тепер цей навчальний предмет називається «Захист України» і вивчається у школах комплексно у супроводі ветеранів війни та демобілізованих військовослужбовців.

У Жмеринці запрацював осередок національно-патріотичного виховання молоді, на базі якого захисники України, працівники ДСНС, Національної поліції, швидкої допомоги, Червоного Хреста і вчителі проводять для молоді навчальні тренінги за різними напрямками безпеки життєдіяльності.

Як надавати першу домедичну допомогу, зупиняти різні види кровотеч, обробляти рани, користуватись вогнегасником, турнікетами і джгутами, як діяти при виявленні вибухонебезпечних предметів, як користуватись зброєю, орієнтуватись на місцевості, як захистити себе і уберегти здоров'я при різних видах небезпек і найулюбленіше для дітей – як управляти дронами і як їх комплектувати – кожного місяця впродовж всього дня для учнівської молоді військовослужбовці та вчителі предмета «Захист України» будуть проводити навчальні тренінги.

Організатор – управління освіти Жмеринської міської ради. На відкриття одного з занять завітала народна депутатка України Ірина Борзова, секретар міської ради Вадим Кожуховський, заступник міського голови Ольга Борзовська та начальниця управління освіти Аліна Твердохліб.

Секретар міської ради Вадим Кожуховський повідомив, що депутати на засіданні сесії підтримали рішення про створення національно-патріотичного осеред-

ку на території Жмеринської громади.

«Я бажаю, щоб ці знання і вміння з тренінгів ніколи не знадобились вам у практичному житті. Але кожен із вас повинен знати правила безпеки, першої допомоги та захисту свого життя», – акцентував Вадим Кожуховський.

Народна депутатка України Ірина Борзова подякувала захисникам за захист України та зауважила, що в країні на державному рівні змінено підхід до навчального предмета, «і я дякую, що наші оборонці передають свої знання і досвід нашої молоді, вчать захистити себе і своє життя в різних життєвих ситуаціях».

Серед викладачів предмета «Захист України» двоє військовослужбовців, ветеранів війни із нашої громади – В'ячеслав Стражець та Олександр Кривіцький. Чоловіки пройшли військову службу у найгарячіших точках, отримали поранення і тепер допомагають українській армії та вчать дітей.

В'ячеслав отримав грант від «Українського ветеранського фонду» і розпочав виготовляти дрони для військових на передову. А з початку жовтня він навчає військовим технологіям і учнівську молодь.

Яна СЛАДКОВСЬКА

м. Жмеринка

Фото автора

На Вінниччині зростає кількість Православних церков України

(Закінчення. Початок на 1-й стор.)

- Валерію Вікторовичу, ви були очевидцем становлення Помісної церкви в Україні. Минуло п'ять років, і ми нарешті маємо закон, який врегулює питання ПЦУ та всіх інших церков, похідних від РПЦ. Всі знають про цей закон, але навіть серед священників немає чіткого розуміння алгоритму дій, що потрібно робити, коли закон увійде в дію. Яка роль тут священників, релігійної громади, органів місцевого самоврядування і окремо вірян?

- Це надзвичайно серйозне питання. До речі, закон називається «Про захист конституційного ладу у сфері діяльності релігійних організацій». Він набрав чинності 23 вересня поточного року і увійде в дію 23 червня 2025 року. Основна його частина стосується так званих афілійованих осіб – це ціла низка релігійних організацій Української православної церкви, які мають визначені ознаки приналежності до російської православної церкви.

Під час моїх зустрічей з багатьма людьми: юристами, адвокатами, священнослужителями, простими вірянами, держслужбовцями, на питання про цей закон, всі відповідають, що чули про нього, але ніхто не читав... Лише Ігор Салецький – колишній начальник управління з питань релігії Вінницької ОДА відповів, що вчитав закон до останньої крапки. Більш ніхто. Але ж це надзвичайно важливий фундаментальний закон, він буде впливати не лише на систему релігійних взаємовідносин, але й на суспільно-політичну ситуацію по всій Вінницькій області. Тому органи місцевого самоврядування, державні інституції, громадянське суспільство мають зробити все, аби планово підготуватися до нових виомог.

- Вінницька область була серед лідерів релігійних громад УПЦ (колишніх МП). Чи змінилася статистика з прийняттям нового закону? Якщо ні, то чому на вашу думку?

- У Вінницькій області станом на 1 травня ми маємо загальну тенденцію до зростання релігійних організацій Православної Церкви України. Таких уже 587 релігійних громад, які мають юридичну особу. І 524 релігійних громади Української православної церкви, які потенційно можуть бути визнані як афілійовані особи до РПЦ. А є ще 316 релігійних громад УПЦ поза реєстрацію, які не мають статусу юридичної особи. Вони мають визначитися, в якому статусі вони будуть знаходитись.

- То вони ж також підпадають під дію закону?

- Так. У цьому законі всьогона-всього п'ять статей. 2/3 цього закону – це прикінцеві та перехідні положення реалізації даного закону, найважливіші безпосередньо торкаються внесення змін і доповнень до таких законів, як Кодекс адміністративного судочинства, базовий закон «Про свободу совісті та релігійні організації», який був прийнятий у 91-му році. Саме це законодавство має кардинально змінити сутність підходів реалізації державної політики з питань релігійних організацій в Україні. Ну, по-перше, в законі чітко за-

боронена діяльність РПЦ як такої. Ви скажете, що в Україні і так немає зареєстрованої російської православної церкви. Але є Українська Православна Церква. Вона має ознаки так званої афілійованої особи до російської православної церкви. Із пресконференцій, публічних виступів ми чуємо, що представники УПЦ стверджують, що в них немає в статуті посилення на РПЦ. Так, дійсно, але це одна із п'яти ознак, яка підпадає під поняття афілійованої особи. Але є ще інші ознаки, зокрема згадка в статуті російської православної церкви про УПЦ. Так от, в статуті РПЦ є окремий розділ про діяльність Української православної церкви. Там також вказується на вищий церковний суд, де є УПЦ. Більше того, в статуті передбачено право російської православної церкви затверджувати окремі рішення УПЦ, наприклад, як предстоятеля Української православної церкви. Ще одна ознака – делегування повноважень відносно виготовлення церковного мира. Це і вплив на адміністративні процедури. Якщо проаналізувати статут РПЦ, ви там побачите чимало інструментів впливу на УПЦ, як із точки зору офіційних підходів, так і канонічних, що стосується освячення, визнання і так далі.

- То зараз органи місцевого самоврядування повинні володіти інформацією, які церкви у громаді і як далі з ними вчиняти?

- Ми бачимо, що органи місцевого самоврядування самоусунулись від цього процесу. От, наприклад, нещодавно були в Тульчині. Там у місті лише одна церква ПЦУ, ще одна в селі і десь на території кладовища. Натомість у центральному соборі, де ще донедавна правив Іонафан, який зараз у Кирила, ніяких змін не відбулося.

Тому підкреслюю, що органи місцевої влади вже сьогодні повинні змодельувати ситуацію, яка буде відбуватися після 23 червня 2025 року. А законом визначена процедура, відповідно до якої державний комітет з питань релігії буде складати реєстр всіх релігійних організацій, які мають ознаки афілійованої особи. І у випадку такої наявності, орган з питань релігії буде звертатися до парафії з вимогою привести у відповідність свою діяльність. Зверніть увагу, не документи, а вимоги щодо діяльності. У випадку відмови буде звернення до суду, причому слід звернути увагу, що законодавець передбачив, що першою інстанцією таких позовів буде апеляційний адміністративний суд. Наступний суд – Верховна палата Верховного суду, це фактично буде касація. Якщо враховувати час на подання апеляції і оскарження, то судовий процес може тривати до трьох місяців. А не так, як у випадку з релігійною громадою ПЦУ у Вороновиці, де суди тривають понад 5 років і люди не можуть зайти в свій храм, а тиснуться у маленькій кімнаті палацу Можайського...

Коли буде рішення суду по новому законодавству, то одразу будуть вчинені певні правові дії. Якщо орган місцевого самоврядування надав землю в оренду, то цей договір оренди буде вважатися нікчемним. Усі угоди, наприклад з

обленерго, теж скасовуються. Блокуються рахунки, реєстрація. За грубе порушення закону Рада національної безпеки та оборони також може вводити санкції – аж до конфіскації майна. Адже бачимо, що часто церковне майно перейшло в приватні руки, наприклад, священника. Це масове явище у Вінниці, на жаль...

Зрозумійте, якщо пустити цей процес на самоті, то люди самі почнуть втручатися у ці процеси і тоді можливі конфлікти та загострення криміногенної ситуації. Тому вже сьогодні потрібно проводити роз'яснювальну роботу зі священнослужителями, вірянами. Пояснювати у формальний та неформальний спосіб наслідки дії закону.

- А хто може провести ревізію таких парафій?

- На сьогоднішній день реєстр всіх релігійних організацій, які мають юридичну особу, і ті, які не мають юридичної особи, веде орган з питань управління, – це і комітет з питань релігії – центральний офіс, і управління з питань релігії в ОДА.

23 червня 25-го року орган з питань управління повинен скласти новий реєстр, де будуть вказані і релігійні організації, які мають ознаки афілійованої особи з російською православною церквою. А також на рівні конкретного села кожен мешканець може звернутися до органу з питань релігії на предмет перевірки тієї чи іншої релігійної організації.

- Окрім юридичного аспекту, накладається і канонічний, як тут?

- Вселенським патріархатом був наданий Томос лише Православній Церкві України, більше нікому. Тому якщо парафії будуть проводити богослужіння поза межами Православної Церкви України, то така діяльність буде мати ознаки сектантства.

- Одним із найбільш фахових людей на Вінниччині із релігійних питань був Ігор Салецький, але вже місяць як його перевели на іншу службу. Чи не навмисно це було зроблено? І хто замість нього зможе потягнути юридичну сторону впровадження дії нового закону в області?

- Ну, по-перше, відносно Ігоря Салецького, то більше місяця тому його дійсно призначили керівником державного підприємства «Святогірський монастир». За цей короткий час відбулися надзвичайно позитивні зрушення, вже є гарні відгуки про його нову роботу в дуже непростих умовах. З його приходом вперше військові капелани спільно з монахами почали проводити богослужіння, тут зазвучала молитва українською мовою! Вірю, що ці процеси позитивно вплинуть на загальну ситуацію у Донецькому регіоні. І нехай це за 20 км від бойових дій, але український дух там дуже позитивно сприймається.

Я також глибоко переконаний, які б не приймалися рішення, без фахової кадрової підготовки вони приречені на невдачу. Тому цілком очевидно, що дуже багато в цій частині буде залежати від того, хто найближчим часом займе посаду начальника управління релігії обласної державної адміністрації. Переконаний, фахові люди є!

Спілкувалася Людмила ПОЛІЩУК

Ясно, що нічого не ясно

Вкотре чесно визнаю: я не економіст, не фінансист і не юрист. Моїх економічних знань вистачає лише на економію власних коштів, що доводиться робити все частіше; фінансових – щоб порахувати гроші у власному гаманці і переконатись, що вони явно не встигають за цінами, а юридичних – не встрягнути у кримінал, бо так і хочеться придушити окремих можновладців, які, наче тії п'явки, присмоктались до України і смочуть з неї кров не гірше, ніж це робить клята русня.

Однак мої джерела інформації - високопрофесійні незалежні економісти, фінансисти і юристи. Тож, друкуючи на загал певні публікації, я насамперед з'ясовую, що з того приводу думають провідні відповідні спеціалісти, читаю аналітичні статті, переглядаю відеоматеріали. Лише тоді узагальнюю і пишу, як то кажуть, «людською» мовою з власними коментарями та власною точкою зору.

Так само готувала статтю про Закон 11416-д (далі – Закон) стосовно підняття податків та військового збору. Втім, процедура, як саме те підняття має відбуватись, виявилась досить загадковою і потребувала додаткового вивчення.

Отже, Закон був проголосований Верховною Радою України (ВРУ) 14 жовтня поточного року. Відповідно до Закону, податки підвищуються з 1 жовтня. Виходить, його прийняли заднім числом. Голова Комітету ВРУ з питань фінансів, податкової та митної політики Данило Гетманцев пояснив, що то було зроблено через «виключність обставин». Про конституційність таких «обставин» поміркуємо трохи пізніше, бо зараз починається дещо детективна історія.

Вже підвищені податки необхідно сплатити до 20 жовтня. Але Закон, від якого, за словами того ж Гетманцева, ледь не залежить існування нашої держави і який необхідно було ввести в дію ще в 2023

році, Президент досі не підписав. Тобто, наразі Закон не є дійсним, немає роз'яснень, куди і як сплачувати те підвищення і наперед це робити не варто. Якщо ж Володимир Зеленський його підпише і не буде ніяких правок, пов'язаних із колізією з датами, всі платники автоматично стануть порушниками і їм всім автоматично повинні нараховувати штрафи.

І тут виникає питання: для чого потрібно терміново приймати цей Закон, а тепер тягнути з його остаточною реалізацією? Дуже схоже на якусь мутну аферу в масштабах держави.

Якщо те було зроблено умисно, щоб, окрім підвищення, стягнути з людей ще й штраф, чим збільшити суму доходів до бюджету, то це такий собі адміністративний злочин, і його організаторам місце на лаві підсудних. Якщо те було зроблено не умисно, а через незнання законів, то це така собі відсутність професіоналізму, і його організаторам місце в кладовці зі швабрами, віниками і пілососами, якими

прибирають приміщення ВРУ.

Десь я натрапила на ідею, сплатити подвійну суму в листопаді, який вже «на носі», і в результаті уникнути проблем зі штрафами і цілою низкою неузгодженостей та непорозумінь. Проте досі на законодавчому рівні про таку можливість нічого не сказано.

Щодо неконституційності даного Закону через введення його заднім числом, то, згідно зі ст. 150, це питання розглядає Конституційний Суд України (КСУ) за зверненням Президента України, або щонайменше 45 народних депутатів України, або Верховного Суду України, або Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини. Втім, маю дуже великі сумніви, що хтось з вищеперерахованих осіб чи установ буде звертатись до КСУ. Оскільки в верхах все йде через попередні домовленості, то ж не будуть вони скаржитись самі на себе і самі з собою судитись?

Безумовно, я мала велике бажан-

ня самостійно розібратись в законотворчій базі і, цілком логічно, взяла за основу пояснення пана Гетманцева. На жаль, ознайомившись з його інтерв'ю інтернет-виданню «Економічна правда», залишила справу вивчати хоча б щось. Не знаю, як у кого, але у мене склалось враження, що пан Гетманцев сам не дуже розуміється у тому законотворенні, тому що, по суті, суперечить сам собі. Цитую (мовою оригіналу):

«Головне юридичне управління Верховної Ради у своєму висновку зазначило, що деякі норми законопроекту не відповідають Конституції. Зокрема – щодо зворотної дії закону в часі.»

«Я б не хотів тут юридичних дискусій, бо вони мене дискредитують. Чому? Бо я все ж доктор юридичних наук і я точно знаю, що це порушення. Тобто так робити не треба.»

«Але якщо зняти питання про конституційність або неконституційність, то закон конституцій-

ний. Є рішення, яким Конституційний Суд протлумачив, що означає зворотна дія в часі. Він зазначив, що це стосується тих випадків, коли норми регулюють відносини, які почалися і були завершені до дати набуття чинності норми. Якщо ми говоримо про третій чи четвертий квартали, то тут відносини точно не завершені. Але дійсно, це погане рішення. Тобто тут у нас немає дискусії.»

«Чи очікуєте ви, що закон можуть оскаржити в Конституційному Суді?»

«Ні, я не очікую, що будуть якісь позови чи скасування цього рішення.»

Здоровий глузд і звичайне логічне мислення підказує, якщо Закон прийнято з порушенням, то він вже є незаконним, через що його виконання ставиться під великий сумнів. І вже зовсім абсурдно розглядати його конституційність, одночасно «знімаючи питання про конституційність або неконституційність». Врахуйте, що такі «перли» видає на загал державна особа, депутат ВРУ, очільник комітету і, на хвилиночку, доктор юридичних наук.

Остаточно заплутавшись у цій галімації, я лише зрозуміла, що ніхто оскаржувати Закон 11416-д в КСУ не буде. Хоча мені то було ясно і без пана Гетманцева.

Станом на ранок 29 жовтня Закон Президентом не підписано, тому ясно те, що нічого не ясно. І це відбувається в країні, де йде війна, де щомиті гинуть люди, де на кону незалежність та територіальна цілісність держави і усі рішення повинні ретельно опрацьовуватись і негайно прийматись, бо від них залежить наше з вами існування. Але, на жаль, не існування тих, хто ці рішення приймає.

Інна ФРІДКІНА

м. Шаргород

Запровадили обмеження через діабротику

У Вінницькій області, Гайсинському районі запроваджено карантинний режим через виявлення західного кукурудзяного жука (діабротики) на площі 135,7 га.

Про це інформує Держпродспоживслужба.

Зокрема, діабротику виявлено: - на території с. Леухи, ТОВ «Агрофірма «Дар» на площі 76 га; - на території с. Семирічка, ПрАТ «Зернопродукт МХП» на площі 59,7 га.

Фітосанітарні заходи з метою локалізації і ліквідації вогнищ карантинного організму – західного кукурудзяного жука затверджені розпорядженнями № 02 та № 08.

Анжела ГАВРИЛЮК

АЧС: в Іллінцях триває карантин

У громаді встановлено карантинні обмеження, пов'язані з виявленням випадку захворювання тварин в одному з домогосподарств на африканську чуму свиней. Після того відбулося розширене засідання комісії з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій, яке провів міський голова Володимир Яшук. Взяти участь старости, голова правління спілки споживчих товариств, представники дочірнього підприємства «Іллінецький райагросл» ВОКСЛ «Віноблагороліс» та філії «Іллінецьке лісове господарство» ДП «Ліси України».

Під час засідання члени комісії з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій заслухали інформацію про епізотичну ситуацію щодо африканської чуми свиней на території Іллінецької міської територіальної громади.

Доповідач з даного питання головний спеціаліст відділу безпечності харчових продуктів та ветеринарної медицини Вінницького районного управління Головного управління Держпродспоживслужби у Вінницькій області Володимир Загребельний. Він поінформував, що в місті в одному із домогосподарств офіційно підтверджено випадок захворювання тварин на африканську чуму свиней. Це небезпечна інфекційна хвороба, яка характеризується лихоманкою, запальними і дистрофічними ураженнями внутрішніх органів, чисельними крововиливами та високою смертністю. Вірус дуже стійкий і довго зберігається в навколишньому середовищі, швидко розповсюджу-

ється серед свинопоголів'я. Він не тільки передається при контакті здорових тварин із хворими, але і розповсюджується через корм, транспорт, забруднений виділеннями хворих тварин. Вірус можуть переносити комахи, дикі птахи та звірі, зокрема дикі кабани. За кілька днів вірус здатний знищити майже 100% наявних в господарстві свиней. Люди на африканську чуму свиней не хворіють, проте території карантину певний час знають значних економічних збитків через заборону ведення свиноводства.

Володимир Олександрович підкреслив важливість координації роботи ветеринарних служб з місцевими органами влади та правоохоронцями для запобігання подальшому розповсюдженню африканської чуми свиней на території громади. А також зауважив, що за правильних злагоджених дій вогнище хвороби можна локалізувати. Важливо недопустити паніку серед населення.

Міський голова Володимир Яшук наголосив старостам, працівникам міської ради, відповідальним за даний напрямок, на необхідності проведення широкої роз'яснювальної роботи серед населення щодо карантинних обмежень, заходів безпеки та профілактики поширення хвороби, відповідальних осіб, до яких можна звернутись у разі потреби. Володимир Миколайович дав завдання директору комунального підприємства «Добробут» міської ради долучитись до встановлення дезбар'єрів при в'їздах/виїздах на території м. Іллінці.

«Введення карантину – це необ-

хідний крок для того, щоб зупинити розповсюдження африканської чуми свиней на території громади. Спільними зусиллями ми зможемо подолати цю загрозу», - сказав міський голова.

Після детального обговорення комісія прийняла рішення про запровадження комплексних заходів для запобігання розповсюдженню вірусу на території Іллінецької міської громади. Серед основних пунктів:

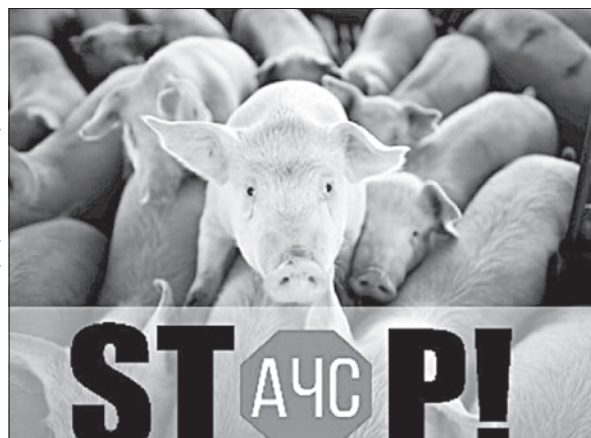
- Оголосити місто Іллінці неблагополучним щодо африканської чуми свиней та встановити карантин з 15 жовтня 2024 року.

- Затвердити «План заходів щодо ліквідації та недопущення розповсюдження захворювання африканської чуми свиней м. Іллінці Іллінецької міської територіальної громади».

- Встановити зону захисту радіусом 3 км навколо неблагополучного пункту (епізоотичного осередку), до якої включити м. Іллінці, с. Неменка, с. Райки.

- Встановити зону нагляду радіусом 3 км від зони захисту, до якої включити населені пункти с. Паріївка, с. Борисівка, с. Павлівка, с. Якубівка, с. Уланівка, с. Тягун.

- Встановити та забезпечити діяльність карантинно-поліцейських постів при в'їздах/виїздах на те-

риторії м. Іллінці в напрямках Вінниці, Гайсина та Немирова, встановити дезбар'єри.

- Визначити місце для спалювання трупів свиней.

- В зоні захисту та нагляду заборонити:

- торгівлю на ринках живими свиньми та продуктами з них, крім отриманих на забійних та переробних підприємствах, які мають експлуатаційний дозвіл, за наявності супровідних ветеринарних документів;

- проведення виставок, ярмарків, базарів та інших заходів, пов'язаних із пересуванням та скупченням тварин (крім транспортування свиней на відведені забійні пункти і м'ясокомбінати).

- Карантин зняти через 40 днів після виконання всього комплексу заключних ветеринарно-санітарних заходів за рішенням Державної надзвичайної протіепізоотичної комісії при Вінницькій районній державній адміністрації.

Ми захищаємо свою землю і родини свої...

Мусимо працювати, щоб перемогти! Щоденно і щонаочі! Аж до самої нашої омріяної перемоги над російським агресором! Страшно жити в незнанні, що нас очікує сьогодні, завтра і пізніше... Хтось десь «наверху» керує нашими звичайними людськими долями, щоб жити самим, але про нас при цьому не думаючи. Мова не про Бога. А про людей із влади. З боку противника хтось йде на російсько-українську війну, аби заробити гроші, когось тупо примусили, когось, можливо, погрозили, хтось йде із цікавості, хтось заради орденів-медалей, підвищення по військовій службі, мріє про сходження кар'єрними сходами, щоб дослужитись до чину генерала, а хтось по дурості, адже навіть не уявляють, чому вони мають воювати.

З боку українців ситуація вкрай інша, тому що ми дружно і беззаперечно захищаємо Україну, український народ, українську землю і свої родини. Ми росіян не звали, ми не збиралися на них нападати, як вони «трублять» з усіх усюд, ми не загарбники, ми належимо до людей мирної нації. Для чого тоді ми відмовилися від ядерної зброї? Ми не збиралися ні з ким воювати! Це все вигадки, маячня, ересь і чиясь хвора уява, що українці напали б на росію першими, якби росія не пішла війною на нас сама.

Такого б не було ніколи! Ми б не напали! Ми жили мирно, і нам війна не потрібна. Тепер ми втрачаємо свої землі, своїх захисників та захисниць, свої будинки, і для чого це нам? Ми не збиралися нічого втрачати! Наші втрати — це результат російської агресії і ненависті, бо ми живемо краще, бо ми розумніші, бо ми дружніші, бо ми знаємо собі ціну, а русня нам заздрить! Але сміється той, хто сміється останній! Сльози українців дарма не падають! Нехай це клята рашистська наволоч запам'ятає на віки вічні! Горіти вам у

пеклі і усім вашим нащадкам, клята недонація росіян! Ми вас ненавидимо, і ми не хочемо цієї війни! Зупиніться, допоки не пізно! Зупиніться, і досить проливати кров невинних людей! Ми все одно переможемо, тому що ви нас не змогли загарбати за три дні, як хотілося вашому лідеру путіну.

Але якщо сталася така велика біда в нашій країні — війна, то ми тепер всі маємо об'єднатися і разом допомагати українській армії здобувати перемогу над ворогом. Це нелегко, але ми повинні боротися, щоб протистояти цій навалі вирождів, які ні перед чим не зупиняються і які є злочинцями та вбивцями! Росія здійснює геноцид українського народу — це вже неперечний факт! Ми залишилися без ядерної зброї, і це була помилка України, коли ми вирішили від

неї відмовитися. Якби ми мали цю зброю, то навряд чи б якась із країн посунула на нас війною. Таке враження, що план із захоплення України розпочався вже давно, а просто тепер ми пожинаємо плоди?! Ми тільки можемо здогадуватися... А можливо, ми стали легкою мішенню, щоб нас вбити, а наші території привласнити собі? Над цими питаннями будуть працювати історики, дослідники, вчені й інші люди, але колись... коли нас вже, може, й не буде на світі, а хтось буде вести розкопки всієї цієї несправедливої війни. І все ж таки докопається до істини, що Україна не винна і що тисячі і мільйони наших людей марно постраждали внаслідок терору росії. І росія буде виплачувати кожному українцю, який залишиться живим, величезні пожиттєві репарації.

Війна — це жах, це кров, це людські втрати, це смерті, але ми не повинні зламатися, ми не повинні здаватися, ми повинні крокувати вперед і підтримувати тих, хто зневірився, тих, хто падає, тих, хто боїться...

Тому наш Могилів-Подільський волонтерський бойовий козацький екіпаж у складі військових волонтерів Анни Лаврик, Володимира Пунька та Сергія Стангрита продовжує впевнено і твердо йти вперед та вести за собою інших патріотів, які нам довіряють і вірять у ЗСУ. Ми продовжуємо допомагати нашим відважним воїнам на фронті разом із на-

шими вірними помічниками. Кожна допомога — на часі і вкрай важлива!

Безмежно дякуємо колективу вчителів та учням Бронницької гімназії на чолі з директором гімназії Сергієм Левицьким за благодійні донати на придбання «Цукорків» (детекторів дронів) та за придбаний обігрівач та балон для газу за списком потреб військових. Оскільки бійці передали здоровенний список потреб, то ми самі з ним не справимося, і тому просимо допомоги усіх людей, хто ще хоч чимось може допомогти ЗСУ. І на цей клич про допомогу відгукнулися вчителі та учні Бронницької гімназії. Це надзвичайно цінно, і ми зворушені, що Бронницька гімназія прислухалася і ввійшла в положення тих хлопців, яким на фронті туга без помочі... Їм там настільки погано, що це словами не передати. Війна безжалюзна, війна кровопролитна, війна не щадить там нікого...

Дякуємо всьому колективу і гімназістам Бронницької гімназії за суттєву допомогу і надіємося на подальшу співпрацю заради нашої перемоги над окупантами. Ви — надзвичайні люди, які творять надзвичайно благі справи задля нашої перемоги!

Ми віримо в ЗСУ! Ми віримо в Бога! Ми віримо в наших помічників! І ми вдячні за будь-яку допомогу українським військовим. Разом ми є сила! Вперед до нашої перемоги! Перемога наша! Ми не винні, що в нас країна-сусід нелюд. Їм нас не шкода. Але ж ми — укра-

їнці і ми людяні, ми маємо щирі серця, ми милосердні, ми добрі, і ми маємо законне право жити на своїй Богом даній землі. Ми — справжні! Ми вдячні всім українцям і всім людям, хто з нами і хто допомагає нашим захисникам. Україна понад усе! ЗСУ понад усе! Помічники понад усе! Єднаймося і борімося, бо ми варті існувати і жити в Україні!

Наші реквізити для благодійної допомоги захисникам України:

Приват банк 4149 6293 5038 6801.

Отримувач: військовий волонтер Володимир Іванович Пунько.

З Україною у наших патріотичних серцях!

З повагою і вірою в нашу перемогу, ваші військові волонтери Анна ЛАВРИК, Володимир ПУНЬКО, Сергій СТАНГРИТ

м. Могилів-Подільський

Роки для волонтерства — не перешкода

Сьогодні хочу познайомити читачів «Вінниччини» з українкою, на яку мали б рівнятися інші мешканці нашої згорьованої країни. Пані Олена Олександрівна Владимирець, якій 4 листопада виповниться 95 років, мешкає у Вінниці.

Пані Олена уже 5 років пересувається за допомогою ходунків (субкапітальний перелом головки правого кульшового суглоба). Але це не заважає бабусі Олені з перших днів повномасштабної війни

займатися волонтерством. Вона накручує гофрокартон у бляшанки, з яких потім її 67-річна донька Ніна Адольфівна, інвалід 2 групи дитинства, виготовляє окопні свічки. До речі, в неї 10 листопада теж день народження.

Щодня, окрім неділі, пані Олена накручує гофру у 100 бляшанок! Таку мету вона поставила перед собою і виконує все намічене. Решту ж часу 95-річна неходячка волонтерка молиться за наших захисників та всіх людей, які допомагають ЗСУ. А ще просить у Бога, щоб той забрав її життя в обмін на припинення війни і щоб всі захисники повернулися у рідні домівки живими і неушкодженими.

Окрім окопних свічок, волонтери — мама і донька, роблять ще рано-загоюючі мазі, розпалювачі, обладнавши для цього на технічному поверсі 9-поверхівки цех окопних свічок.

Пані Олена живе у Вінниці сім місяців, а кожної весни у травні донька Ніна везе її на малу батьківщину у село Томашпіль Хмельницького району, де вони перебувають аж до настання перших холодів. Тоді вони знову поспішають до Вінниці, щоб робити

окопні свічки і відправляти їх захисникам України.

Саме в рідному селі Олена Олександрівна прожила 90 років, обробляючи 55 соток городу, 12 соток саду, й тримала чимале господарство. Тому й тягне її до земельки та рідної хати і сусідів.

У цьому році пані Олена разом із донькою та сусідкою Катєю, якій теж у листопаді буде 85 років, та 87-річною бабусяю Лідією ціле літо переробляли фрукти для виготовлення пастили. Всього переробили 48 відер смородини, вишні, черешні, абрикос, груш, персиків, яблук, слив, а пані Ніна розливала та сушила пастилу.

А ще бабуся Олена перечистила за літо більше відраснику та декілька відер цибулі на аджику, салати, кетчупи та квашення помідорів і огірків. А зараз пані Ніна відправляє ці всі домашні смаколики, виготовлені з такою любов'ю, ніжністю та молитвами, разом з окопними свічками нашим дорогим захисникам.

Як же ж приємно усвідомлювати, що є такі небайдужі й вмотивовані люди, адже всі вони уже давно пересуваються з допомогою

паличок. Та найголовніше, що їх не лякає їхня немічність, відсутність здоров'я, їх бентежить здоров'я та життя молодих людей, які проливають кров, втрачають здоров'я та віддають найдорожче — своє молоді життя за кожен сантиметр української землі, нашої свободи та всього українського.

Так і хочеться поцілувати їхні натружені, вироблені важкою працею ручечки!

А ще хочу сказати, що пані О-

на майже все своє життя була палкою прихильницею газети «Вінниччина правда» («Вінниччина»). Прочитавши кожен номер якої, берегла її, як зіницю ока. В кінці кожного року підшивала всі газети і зберігала, щоб її ще читали інші члени родини.

Про нашу Олену Владимирець торік писали інші видання та знімали сюжет на телебачення. Ця поважна й благородна людина варта того, щоб про неї знала не лише вся Україна а й увесь світ. Саме побачивши сюжет про неходячку 94-річну бабусю, яка робить окопні свічки, українці з різних куточків світу відгукнулися й почали запитувати, чим вони можуть їй допомогти. Пані Ніна пропонувала допомоги з закупівлею воєску та парафіну та хімічних термоміролок, щоб воїнам ЗСУ легше було пережити воєнні холодні, лихі зими.

Ось які люди живуть поруч із нами. Бо інакше сьогодні просто НЕ МОЖНА! Ми маємо допомагати самі собі через славних наших Земних Янголів боронити себе та наші родини. І тоді Перемога не заставить себе довго чекати.

Тож берімо приклад із 95-річної волонтерки та її доньки, яким роки у благородній справі захисту рідної України — не перешкода! Здоров'я Вам і Божого благословення!

Анна ЛАВРИК, член НСЖУ

Над Собом летять журавлі...

«Не проспиш зорю, і віщий день подарує такі розкоші, що дух перехопить», - так зізнається у синівській незрадливій любові до своєї малої батьківщини — рідної Оратівки наш колега, журналіст, письменник Дмитро Захарович Кісьора, котрий понад 30 літ редагував іллінецьку «районку», працюючи відповідальним секретарем. Правив матеріали колег, вносив власне бачення проблем сільської глибинки, яка була і залишається для нього «альфою» і «омегою» - від тихошепітського струмочка до розпросторень Весвіту.

«Колись, ще в пору розбишакуватої юності, - пише Дмитро Захарович у своїй книзі «На чорному хлібі історії», - спокнула циганка біля шатра: «А ходи-но, гарячий, кину на карту. Гроші б не взяла, бо бачу, що голодранець...» І впала мені далека дорога і казенний дім, і покаяне повернення. Ворожка, як у воду дивилася: все збулося! І я вдячний долі, що не відвернулася від сірого в критичну хвилину, привела туди, звідкіль все починалося. Нам ще тільки віри, що все недобре лишить, ми несудної правоти. Тут наша радість земна і кращого не треба...»

«Тут мій кордон, мене не має далі...», - сказав свого часу про свою малу батьківщину наш відомий земляк, поет, громадський діяч Михайло Каменюк.

Так і в Дмитра Кісьори: «Ти будеш микатись світами в пошуках синьої птиці, і раптом осінить, що ближчого, ріднішого куточка на землі, ніж твоя непорочна Оратівка, не знайти, і ти повернешся до витоків у рідні креса, щоб вже ніколи не спокушатись розлукою.

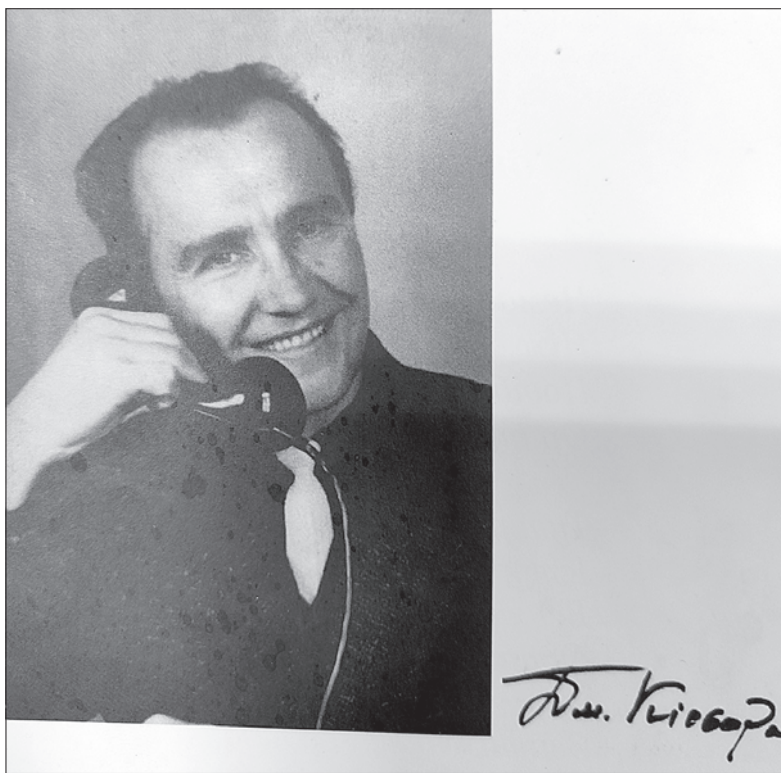
... Не довелось пізнати, які ті райські кущі на Мальдівах, Гаваях чи Канарах — не був, не бачив, - але як викотиться моя латана-перелатана «копійка» з лісової дороги на простір, як відкриваються зору перші хати, щось тенькне під серцем, солодко защемить — ось моя межа бажань! Усе тут до болю рідне і долопоклонне, таке, яке тільки й має бути не деінде, а в нашій кралячці, що Оратівкою величається...»

Кожної весни, як тільки-но повертаються із-за Собу з дальніх країв журавлі, Дмитро Захарович разом із вірним другом — дружиною Олександрою покидають міську квартиру в Іллінцях і їдуть у рідну Оратівку, причаститися спілкуванням із земляками, джерельною водою із рідних криниць, неповторними пахощами любистку і м'яти на обніжку городу біля хати батьків.

Саме тут, у звабливій вечоровій тиші, коли натомлений серпень сідав поруч на призьбі; мов незабутній дід Бенедь, виносив Дмитро Захарович теми своїх книг, кожна новела з яких звучить як заповіт нащадкам.

До речі, книги його видані за сприяння небайдужих земляків: науковця І.І. Івашківського та аграрія І.П. Дем'янчука, котрого в Ямпільській громаді шанують і пам'ятають як вдумливого, грамотного і небайдужого до людських проблем керівника.

У своїй новелі: «Перший - це як судьба» Дмитро Кісьора пише: «Захар Ларіонович Романюк — він був перший, хто повів за собою оратівцевих відчайдухів. І дарма, що олівця і записника виявилось мало, аби правити хай ще і злиденне господарство до нового берега.

Потім прийдуть інші, вправніші, кмітливіші, готові поцікавитись: «Що зволите?», але то вже буде потім. Однак за ним, Захаром — перша ручка, і цього вже не відбереш.

Не треба особливо розумувати, достатньо не забувати, що такі одержимі жили серед нас, і тоді ще одна бусинка нанижеться на тугу пов'язь історії.

Пам'ять. Історична пам'ять. Пам'ять незрадлива. Це теж один із визначальних векторів характеру Дмитра Кісьори, як журналіста, письменника, патріота.

Свідченням тому одна із кращих новел (за своїм громадянським звучанням) — «Батьо», «Десь у Подольському на полицях воєнних архівів припадає пилом часу восьмушка сірого паперу, а на ній слова, вибиті на полковій друкарській машинці: «10 липня 1944 року... при виконанні... смертю хоробрих... ваш чоловік і батько.» Смертю хоробрих... Це щоб тут у родині, не так люто пекла та чорна мітка про смерть годовальника.

Чи то твоя фронтова полуторка в полі з міною здибалась, а може

бути, що і авіабомба накрила. Цього нам вже ніхто не пояснить і не пояснить.

Смерть наздогнала «поблизу села Климківці за 250 метрів від осьової лінії дороги на Проскурів.

Це те єдине (та і те — день), що зосталось по тобі, батьо, нащадкам. Не густо, бо в тридцять сім ти вже пішов за межу, але й не мало, бо все, чим жив і керувався у своїх вчинках, ми намагаємося перебрати на себе. Чи вдається словна — судити не нам, людям. Будь живий, ти б порадувался за нас — дітей, онуків, правнуків, що не осоромили пам'ять солдата. І в радості, і в скруті ой, як не вистачало тебе поруч...»

Через кілька десятиліть після Другої світової Дмитро Кісьора таки відшукав могилу батька і був одним з ініціаторів встановлення на місці поховання пам'ятного обеліска. Ця стежина до батька ніколи не заростає в серці і пам'яті сина, всієї його родини.

Шановний Дмитре Захаровичу! На Вашій життєвій ниві — багато гарних справ, добрих людей і талановитих творів. Але і сьогодні у Вашій душі ще багато неказаного, невипаного, неоприлюдненого.

Тож хай ще довго-довго над Вашим високим чолом, над Вашим письмовим столом тріпочуть крильми гуси-лебеді із босоногого дитинства. Хай надихають на творчі пошуки нових тем рідні оратівські роси — чисті і світлі, мов прощальна материнська сльоза за селом...

Життя продовжується. Будьмо!

З щирою приязню і високою повагою до Вашого таланту Раїса НІКОНОВА, кореспондент журналу «Соціальний захист», творчий колектив редакції газети «Вінниччина»

Приходьте й завтра...

Так, напевне, запрошують тільки у нас, на південному Поділлі, пропонуючи після вчорашньої оказії завітати на сніданок...

Накувала зозуля Надії Арсенівні Слободянюк із села Нечувівка Ямпільської громади 88 літ. І прийшла привітати її вся сільська вулиця: кума Фросина Іванівна, сусідка Надія Іванівна, а доньки Ольга й Марія потурбувалися про гарний стіл — і холодці, і голубці, і ще багато чого, і, звичайно, торт іменинний. Родзинкою свята стало вітання від Анатолія Передерка, якого Надія Арсенівна понад три десятиліття тому обрала названим сином.

У своїй книзі «Зерно із батькових черевиків» - спогаді босоногого дитинства - вже світлої пам'яті Михайло Вдовцов писав: «Цей звичай у нашому подністровському краї зберігся з давніх-давен: у кого були тільки доньки — брали сусідського хлопця за сина, у кого тільки сини — обирали названу доньку. Готували учту з калачами і рушниками, обіймались, братались, готові підобити одні одним і в горі, і в радості».

Саме завдяки цьому старовинному, дуже гуманному за своєю

суттю обряду і потрапив Анатолій Передерко — тоді вже сирота по матері — у родину Надії Арсенівні Слободянюк. І не було жодного Різдва, Великодня, маминого дня народження, щоб названий син не провідав її разом із вірною дружиною Лідочкою. І пригадалися слова:

*...Врага не буде супостата,
А буде син і буде мати,
І будуть люде на землі.*

Раїса НІКОНОВА
Фото Ольги КОХАНКО
Ямпільська громада

Врятували пелікана-мандрівника

Зоозахисники Команди порятунку тварин міста Києва поділилися історією порятунку пелікана-мандрівника.

«Днями наші друзі Ірина та Валерій попросили зустріти в Києві та звозити на огляд в клініку пелікана. Птах, який приземлився у Крижополі на Вінниччині, був виснаженим та хворим, тож далі подорожував двома машинами — спершу до Вінниці, потім до столиці», — розповіли волонтери.

На території України проживають два види пеліканів: рожевий (*Pelecanus onocrotalus*) та кучерявий (*Pelecanus crispus*). Поодиноких птахів можна зустріти майже на всьому українському узбережжі Чорного та Азовського морів, постійні ж популяції існують в українській частині дельти Дунаю.

Надбавши цю публікацію в мережах, попросив прокоментувати її нашу землячку з Оратова, керівницю відділу з розвитку Українсько-

го товариства охорони птахів Зоряну Лук'янчук:

- Пелікан, певно, молодий, - сказала співбесідниця. — Вони так можуть у перший рік блукати. Років п'ять тому таке вже було. І, здається, також на Вінниччині приземлявся. Якщо мешканець водойм сів у Крижополі, то справді був надто стомленим. Бо цей населений пункт протягнувся на вододілі обабіч

залізниці і не має водойм. Але головною причиною цього блукання може бути війна. Вороги інтенсивно обстрілюють Одещину, в тому числі й гирло Дунаю, відомо, що навіть на територію Румунії уламки дронів падали. Все це й могло спрямувати птаха не в той бік. Важливо, що навіть за таких умов люди його врятували.

М. К.

Отримують допомогу на оренду житла

У Вінницькій та Дніпропетровській областях переселенці, яким недостатньо коштів, щоб винаймати індивідуальне житло, отримують грошову допомогу на оренду помешкання. Про це повідомило Міністерство з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій.

Метою проєкту є підтримка родин ВПО у приймаючих громадах упродовж 6 місяців. Допомогу зможуть отримати переселенці, які не отримували кошти на оренду

житла від міжнародних організацій.

Для отримання допомоги треба належати до однієї з категорій: ВПО, які живуть у місцях тимчасового проживання і спроможні оплачувати оренду житла після закінчення терміну дії програми; ВПО, які проживають у таких місцях під загрозою виселення (особливо у школах і дитсадках); ВПО, які живуть в орендованому житлі, перебувають під загрозою висе-

лення та не мають іншої альтернативи, крім як переселитися в місце тимчасового проживання; новоприбулі ВПО, які не бажають жити в місцях тимчасового проживання.

Отже, ці люди мають самі знайти житло і бути спроможними оплачувати його оренду після періоду підтримки... Допомога надаватиметься на основі заявки, анкети, співбесіди та підтверджувальних документів.

Прокурорський Еверест Олександра Гардецького, або Погляд на життя з «кухні» всесильного відомства

Автор і герой твору — наші земляки. Дмитро Щербань родом із села Саша колишнього Теплицького, нині Гайсинського району, а Олександр Гардецький — із Сугак Могилів-Подільського району. Він був із такої бідної сім'ї, що й дівчата не хотіли з ним дружити. З тринадцяти років почав сам заробляти на шкільну форму і придбання книжок на будівництві комбикормового заводу і на розвантаженні вагонів сільгоспхімії у Вендичанах. У студентські роки з першого курсу працював на швейній фабриці в нічну зміну. На вагонетках возив пряжу. У цих вагонетках на пражі дримав, спав. Вранці приходив у гуртожиток і досипав, якщо була друга зміна занять. Потім працював і в будівельному загоні... На власному досвіді переконався, що необов'язково мати великі статки, щоб стати людиною...

Дмитро і Олександр — одногрупники по Харківському юридичному інституту, в якому навчалися у 1976-1980 рр. Зустрівшись через 43 роки, у формі відкритого й дохідливого спілкування в жанрі діалогу виклали думки-спогади про свою тридцятирічну службу в органах прокуратури УРСР та незалежної України.

Ще кілька років тому про появу такої книги не можна було й думати. А тут — солідна книга із свіжим ще запахом друкарської фарби на 304 сторінки з відкритими фактами, раніше відомими лише тим, хто мав доступ до документів під грифом «Таємно» та «Для службового використання». Це — і «кухня» прокурорських призначень на посади, і людських стосунків поза кабінетом, і тиск за принципом «роби так, як я сказав», і своєрідний діалог пана Гардецького з колишнім Генеральним прокурором України Потебеньком, розповідь про конкурс на обрання першого керівника Національного антикорупційного бюро України, і, звичайно, «справа кореспондента газети «Правда», яка «вибила» із сідала на цілих три роки тодішнього старшого слідчого прокуратури Дніпропетровської області Олександра Гардецького.

Прокурор-письменник Дмитро Щербань, службовий шлях якого пройшов від слідчого прокуратури Чугувського району, прокурора Великобурлуцького району, прокуратури Дніпропетровської області все детально описав з ілюстрацією невідомих пересічному громадянину подорожів. Автор досягнув гармонійного сполучення окремих частин у єдине ціле, тому книга не втомлює і читається на одному подиху.

На фоні останніх резонансних подій навколо «липових» прокурорів-інвалідів «Вінниччина» надрукувала в попередньому номері статтю ексзаступника Генерального прокурора України, головного прокурора п'яти обласних прокуратур, заслуженого юриста України, почесного працівника прокуратури, державного радника юстиції 2-го класу (генерал-лейтенанта) Олександра Гардецького. Сьогодні ж ми маємо нагоду розповісти про життєві перипетії відомого правника О. Гардецького, які лягли в основу книги Дмитра Щербаня «Незламний прокурор» (Розщепивши гудзики генеральського мундира прокурора).

У далекому вже 1980 році випускнику юридичного інституту Гардецькому пророкували світлу дорогу в науку. «Я був відмінником, і ніхто не хотів мене чути, ніхто не запитував, де я хочу працювати. За мене було вирішено, що лише аспірантура...». Через сімейні обставини він категорично відмовився від такої перспективи і оскільки «мав направлення до інституту з прокуратури Вінницької області, то мене направили стажистом на посаду слідчого прокуратури Жмеринського району... Прокурором там працював Степан Світлак, дуже порядна людина».

Впевненого в собі й принципового молодого слідчого помітило начальство, і його відрадили для роботи в групі прокуратури УРСР, яка розслідувала справу про крадіжки та хабарництво в системі «Київавтомашторгу». Олександр Степанович згадує: «По справах, які розслідував за своє життя, були і такі, де розстрілювали. Незвичне відчуття, хоч і не так багато було таких справ, та ніяк не міг призначитись, коли допитуєш злочинця, який скоїв тяжкий злочин, і він тобі розповідає, намагається щось аргументувати на своє виправдання, а ти, знаючи, що доказів проти нього більш ніж достатньо, дивишся на нього і думаєш: чоловіче тобі ж «намажуть лоба зеленкою». Співчуття до злочинця не було. Не було, тому що вважав: при виконанні професійного обов'язку немає місця жалісливості, хоч би яка благородна була професія...».

У 1984 році Олександр Гардецький стає слідчим із розслідувань особливо важливих справ прокуратури Дніпропетровської області і вже примірявся до статусу «важняка» прокуратури УРСР. Проте в 1986 році порушив кримінальну справу, а потім «проявивши зухвалість» затримав власного кореспондента газети «Правда» в Запорізькій і Дніпропетровській обла-

стях Віталія Черкасова. Той, за хабарі, допомагав «вирішувати» потрібні справи. Звичайно, сам він не міг виділити квартири чи автомобіль, але «просунути» питання... Достатньо однієї негативної статті про керівника — і того вже просто немає. Він уже усім так набрид, так нахабно поведився, що протиставляв себе і обком, і облвиконкому. Тоді існувала система пільг за категоріями. Тому, хто звертався до нього за «допомогою», він, взявши хабар, рекомендував підшукати передову доярку чи шахтаря або його родичів, які самі не могли придбати автомобіль, але могли його після отримання перепродати чи переписати на хабародавців.

Коли таких матеріалів накопичилось достатньо, притягнення кореспондента газети «Правда» до кримінальної відповідальності слідчим було погоджено з прокуратурою УРСР та СРСР і навіть з головним редактором «Правди» Афанасьєвим, який сказав: «Розслідуйте, і ми також будемо розбиратися...».

Та часи і обставини мають властивість змінюватися. «Виручати» впливового газетяра прибув тодішній заступник прокурора УРСР М.О. Потебенько, вимагаючи, аби слідчий своєю постановою звільнив затриманого, але О. Гардецький відмовився це робити.

— Як не випустиш? Я заступник прокурора УРСР...
— Ви можете випустити. Я не випущу...
— Ну, добре...

Принципова позиція закінчилась закриттям кримінальної справи проти кореспондента, а проти Гардецького порушується інша: про перевищення ним повноважень. Викликали в Київ до Генпрокуратури. У кабінеті Потебенька йому пропонують «визнати свою вину, а потім справу закрити за статтею 7 КПК УРСР». На що він відповів: «Я хоч і ще молодий за віком, але я не пацан, щоб не давати собі та й вашим обіцянкам оцінки. Я не буду нічого визнавати...».

Подібного прецеденту в історії прокуратури України ще не було — 30-річний слідчий сміливо став на «стежку війни» проти могутнього, всесильного і непередбачуваного «рідного» відомства, яке могло в

ті роки ще зітерти «на порошок».

У Наказі прокуратури УРСР № 175 від 19 березня 1987 року зазначено, що за «грубі порушення законності у справі Черкасова В. Ф., проявлені необ'єктивність, упередженість і обвинувальний нахил при проведенні слідства т. Гардецького О. С. з займаної посади відсторонити і з органів прокуратури звільнити».

Такий поворот долі не зламав життя Олександр Гардецькому, а загартував його, зробив незламним у протистоянні із свавіллям про-

курорських чиновників, які мали б стояти на барикаді з боку ПРАВДИ. Понад усе! Так повинно було бути, але високі чини Генпрокуратури України прогиналися перед московськими «товарищами колегами», без найменшого докору совісті топтали честь людини, яка свято вірила у справедливість. Гнули через коліно, але він не піддався. Вони думали, що небожителами залишаться навечно...

Три роки Олександр Гардецький не працював у прокуратурі. Це був період мук, розпачу й терзань. Разом із ним звільнили й заступника прокурора Дніпропетровської області В. Г. Тертишного, який курував цю справу. «Ми з ним зробили близько сорока поїздок до Москви. Наберемо з собою сала, щоб якось харчуватися самим, бо гроші заробляти невеликі, та добираємося до Генпрокуратури СРСР. А як туди пройдеш? Ні в нього, ні в мене посвідчень немає. Єдиний шлях — у приймальню для громадян. Приймуть там заяви та й усе. Вирішили, що як члени партії «постукаємо» в двері адміністративного відділу ЦК КПРС. Там нам сказали, що партія не займається справами прокуратури. Так і ходили по колу...».

Але світ не без добрих людей.

На життєвій дорозі Олександра Гардецького зустрівся тодішній депутат Верховної Ради СРСР Яків Безбах, один з його студентів вечірнього факультету Металургійної академії, де він викладав право. Вони двічі були на прийомі в Генпрокурора СРСР Сухарева і таки добилися вказівки з Москви про скасування наказу щодо звільнення Гардецького. Заступник прокурора УРСР Потебенько сприйняв це як удар по своїй репутації і всіляко протистояв поновленню непокірливого слідчого на займаній посаді. Врешті-решт тодішній прокурор Дніпропетровської області Рябчинський відкрито сказав, що «вони формально поновлять його на роботу, але працювати він не зможе...».

— Я вже знав, що випадки поновлення на посадах, навіть через суд — були, а приступити до роботи люде не могли. Тому, щоб не ускладнювати ситуацію, кажу: «Я піду на самий низ, піду простим помічником прокурора району...».

Отак, переживши подих і відштовхуючись від 30 травня 1990 року, до речі, свого дня народження, Олександр Гардецький розпочав з нуля нове сходження на прокурорський Еверест. Старанням, сумлінністю і чесним служінням його Величності Закону він набрав такий злет, що за п'ятнадцять наступних років призначався прокурором Житомирської, Полтавської, Київської областей, двічі Кіровоградської, заступником прокурора Запорізької, Дніпропетровської областей, заступником Генерального прокурора України

Послужний список генерал-лейтенанта юстиції Гардецького вражає. У книзі «Незламний прокурор» є виписка з його трудової

книжки. Там — тридцять записів. Про кожну професійну сходинку він пам'ятає, згадує про порядних та не дуже колег і попри все гордиться своєю життєвою дорогою і каже, якби можна було все повторити, то пройшов би нею знову.

Такий характер у незламного прокурора, таке у нього горнило морально-психологічного гарту. Інший не витримував би, а він — вистояв.

Уже тринадцять років Олександр Степанович перебуває на пенсії за вислугою років. Два роки пропрацював в «Укренерго», заступником директора з правових питань, але не звик сидіти там, де від нього нічого або майже нічого не залежить. «Я звик робити те, що знаю і, знаючи, роблю — створив адвокатське об'єднання «Гардецький та партнери» і маю частку в аграрному бізнесі».

Щодо книги «Незламний прокурор» із серії мемуаристика, то два місяці тому в національному конкурсі «Українська мова — мова єднання» вона відзначена дипломом в номінації «Пошук, істина, наука». А бажаючи її отримати з автографом Олександра Гардецького можуть звертатися до редакції нашої газети.

Віктор ЗЕЛЕНЮК
Світлина надана
Олександром ГАРДЕЦЬКИМ

Нам так хочеться повернутися...

«У неї цікава історія життя – безкінечні подолання перешкод. Але залишається оптимісткою, та ще й інших надихає. Займалася власною справою, до війни планувала видати збірку своєї поезії. Але коли «прилетіло» в будинок, все, що було на папері, згоріло. Залишився один вірш, присвячений мамі...». Так про героїню цієї публікації розповіла психолог Наталя Мороз.

Отже, знайомимося з Наталією Вікторівною Садовнік, переселенкою з Харківщини, яка наразі мешкає з дочкою в гуртожитку аграрного ліцею в селищі Зозів Липовецької громади.

До війни Наталія Садовнік жила з родиною в Куп'янському районі Харківської області (до реформи був Дворічанський район), за освітою економіст, працювала у відділі соціалістики, їздила на роботу за кордон, розвивала власну сироварню, виготовлення ковбаси та копилень, певний час була помічником лісничого...

Дуже люблю роботу в лісовому господарстві! Там розкрилися всі мої таланти, адже треба було і креслити, і малювати карти, і розраховувати заробітну плату працівникам. Взагалі люблю багатозадачність, активний процес, – розповідає Наталія Вікторівна. – Це був Куп'янський лісгосп. Там крейдяні гори, заплава річки Оскіл, понад річкою з одного боку посаджено дубовий гай. У нас там степова зона, ліс погано приживається через погодні умови... З іншого боку сосна, а на крейдяних горах висадили сосну кримську – таку гарну, пишну. У нас там Національний парк «Дворічанський» – дуже мальовниче місце, росте рідкісна дика півонія, байбаки живуть. Річка Оскіл широка, глибока, на Дворічанщині було 53 ставки... З одного боку наші краї звільнили, а на іншому березі Осколу – окупанти...

У нас було велике господарство, в сина Олега було 37 вуликів, у мене – ковбасний цех, на Харків возили продукцію. Навіть планували реєструвати власну торгову марку... Ще до повномасштабного вторгнення, у 2021 році, ми з сином поїхали до Чехії. Повернулися, бо після трьох місяців роботи там треба було робити 3-місячну перерву. Але вирішили одразу їхати до Польщі. 20 січня 2022 р. ми вже були там, де нас і застала війна.

Як нам потім розповіли, росіяни вивозили все з нашого двору (в селі Тавільжанка по той бік річки), зокрема пасіку, протягом 5 днів. Також син займався ремонтом машин, у нього було дві машини на ремонті... Все розграбували. Це було, коли вже наші звільнили цю сторону Харківщини. Вважаю, що якби нашим тоді західні товариші дали зброю, то все склалося б інакше. Місцеві – сусіди, далекі родичі – кажуть: якби ЗСУ зразу перейшли Оскіл і далі гнали їх, якби вистачило зброї, то прогнали б їх до Луганська, а в Луганську такий рельєф, що їм не було б як зачепитися, вони не пішли б тоді на Кременіну... Тобто якби росіянам ці логістичні шляхи перекрили. Вони тікали лісами, люди бачили їхні колони... А потім через три дні вони

зрозуміли, що наші не переходять річку, і вони повернулися й почали знову грабувати. Але що зробиш...

Наш дід на окупованій території, він знищений. Розграбували і або підірвали, або туди влетіло щось. 10 жовтня 2022 р. ми побачили зйомку наших хлопців з дрона: будинку немає, сараї два стоять, літня кухня стоїть, але незрозуміло, в якому стані. Металевий паркан цілий, альтанку видно, а хати взагалі немає.

Ми з сином були в Польщі, а на окупованій території залишалась донька Вікторія з моїми батьками. Коли президент Туреччини Ердоган домовився про маріупольців, про азовців, коли діти моєї колежанки змогли приїхати з Маріуполя, я поїхала через Білорусь і росію, проїхала Смоленську, Орловську, Курську та Белгородську область і так потрапила в свою

нема дітей, бо вона до нас ставилася, як до рідних дітей. А виявилось, що в неї двоє синів, які служать у ЗСУ. І за це росіяни їй зняли скальп і розстріляли...

Коли ми виїжджали, мене дуже жорстко перевіряли, питали, чи я знаю когось із ЗСУ. Я відповідала: «Подивіться мій паспорт, я була по закордонах на роботі, я вже нікого тут не знаю». Тобто ми викручувались, як могли. На наших очах у Валуйках, це вже росія, взяли чоловіка – якась жінка вказала на нього, двоє в цивільному підійшли і під руки невідомо куди повели. Дуже було страшно, не спали, три дні їхали до москви, звідти в Литву.

Я третього червня 2022 р. зїхала в Дворічанку, а 8-го ми вже були в Литві. Зразу поїхали в Польщу, бо в мене там була робота. Але нас на роботу не взяли, бо я вже з дитиною... Не знали, куди дітися, знайшла іншу роботу, вже з житлом. Жили в Лодзі, переїхали в Катовіце. Потім до нас ще й батько мій приїхав. У вересні їх звільнили, евакуювали спочатку в Харків (батька взагалі військові вивозили в багажнику, бо в машині не було місця), а сестра зі своєю донькою ще в перші дні війни була в Польщі, потім влаштувалася в Німеччині, їй дали житло, і вона забрала до себе батьків. Мама була дуже хвора, запалення легень – вони всім двоє поверховим будинком просиділи в підвалі цілий тиждень...

До речі, тато, Віктор Микитович Ковальов, друкувався в газетах, у 60 років, вийшовши на пенсію, вивчив англійську. Мама, Валентина Петрівна, в Німеччині в сестри. Тато був зі мною спочатку в Польщі на квартирі, потім його поселили в хостел, він отримує пенсію, наче вистачає... Але в нього сталася така трагедія на нервовому ґрунті – виявили рак. Там безкоштовно йому була зроблена операція.

А ми з Вікою вирішили приїхати в Україну. І з роботою були нелади, і з житлом. Статус захисту у нас був, але там вже так багато людей було, що нас уже ніхто нікуди не брав. Маєш сам собі щось знаходити, але якщо ти по 12 годин пра-

цюєш, то важко щось шукати.

Донька в Польщі зразу пішла навчатися, вивчила польську. Ми переїхали в Катовіце, поблизу в містечку Хожув є ліцей ім. Юліуша Словацького – дуже високого рівня, викладали українською і польською... Там здали НМТ, зараз вона вступила до Харківського політехнічного університету на міжнародні економічні відносини. Студентка, староста групи. Але це дистанційне навчання. Оскільки ми не знаємо, де приткнутися, то дистанційна форма для нас найкраща.

Чому ми в Німеччині не пробували оселитися? Донька не хотіла. Закінчила 9 класів, і я не хотіла їй додатково психологічно навантажувати. Моя племінниця там так плакала, два роки ридала просто. Зараз вона знає німецьку, все нормально, в неї подружки з'явилися. Але на початку – тебе вирвали з рідної школи, з рідного краю... Це велика трагедія дітей, які евакуювалися, психологічна травма на все життя. Вони, ми всі надіємось повернутися. Багато

хто навчається у двох школах – там і онлайн тут – саме через те, що хочеться повернутися... Тут було все рідне, дід, однокласники, друзі... Як моя дочка часто каже: «Мамо, ми тікали не від бідності, а від війни».

А в Зозів. У мене нема ніяких документів, дипломів, крім паспорта, і також пощастило трудову книжку забрати, вона була в дитини в зошитах. Я боялася перевозити дипломи, тому що помічник лісничого – це людина, яка вміє на карті розрахувати будь-яку точку, мало що у них в голові... Тобто окупанти могли змусувати. Головне було дитину вивести.

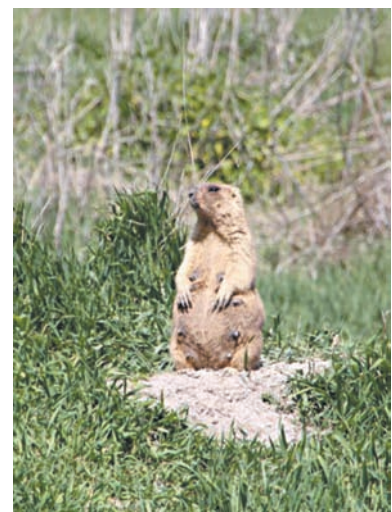
Написала в свій технікум лісового господарства і в Міносвіти, щоб отримати копії дипломів. Технікум сказав, що можуть тільки на руки

віддати... Отже, дочка в Польщі здає тести і треба вступати, на роботі весь час кажуть, що «нема роботи, сидіть вдома» (ми були тимчасові працівники), а треба за щось жити, платити за житло і за комунальні. Останнє моє місце роботи – типографія, де наносили логотипи на чашки, ручки, брелоки...

Коли дочка здала НМТ, ми поїхали в Україну. Обрали Вінницю, хоча тут у нас нікого не було. В Україні є тільки троє родичів сестра в Запоріжжі, вона запрошувала, але у них там теж неспокійно. Просто з Польщі взяла квитки, поїхали до Вінниці 25 липня цього року, на вокзалі залишили речі, знайшли Вишенський ЦНАП, звернулися, вони нам дали номери телефонів, де є вільні місця для поселення. Ми додзвонилися в Зозів, нам сказали, як доїхати, ми забрали речі з камери схову і приїхали.

Живемо в гуртожитку аграрного ліцею. Умови хороші, благодійна організація зробила ремонт для ВПО, є душові, пральні машинки, гарна кухня... Але цими днями кілька днів не було води, також ще не включили опалення, тому холодно. І інтернет тут «ледве тягне», для дистанційної роботи він не підходить...

Звернулася до Центру зайнятості в Липовець. Просилася на курси бухгалтерів, але не було можливості. Червоний Хрест організував такі курси, але треба було їздити в Вінницю... Перед цим я відклала гроші, щоб заплатити за навчання дочки, але вона вступила на безкоштовне, бо в неї високий бал

і плюс наші пільги як ВПО. І ми вирішили так розпорядитися цими грошима: я пішла в автошколу, щоб отримати права, а донька пішла на курси англійської. Склала теоретичний іспит з першого разу, тепер практичні заняття з водіння автомобіля...

Багато цікавого та сумного розповіла моя співрозмовниця. Але вірити у краще. Автомобіля нема – буде. Житла нема – буде. Роботи нема, теж буде. Хочє потрапити працювати саме в лісове господарство... Кажє, треба жити і радіти тому, що маємо.

А на завершення розповіді – вцілілий вірш Наталії Садовнік, присвячений мамі та всім матерям.

*Сплела калина у вінок
Свої червоні, стиглі грона.
Чи то тихесенький танок,
Чи, може, мамі коліскова
Її похитує, стареньку,
В негоду вітер та дощі
Пожовкле листя обривають,
Стоїть калина і не знає,
Куди поділися ті дні –
Ясні, погожі.*

*Ось нещодавно тільки квітень
Квітчав оті зелені віти...
І залишаються лиш діти.
А діти! У них тепер життя своє,
Своїх дітей вони вже мають,
Та все ж до мамі притуляють
Свої гілки.*

Спілкувався Юрій СЕГЕДА

Дворічанку. Забрати дитину, їй було тоді 15 років, зараз 17. До речі, коли їхала, побачила, як у росіян все недоглянуто, засмічено. Краще б у себе навели лад, а не лізли до нас...

Приїхала, батько каже: «Забирай і швиденько звідси їдьте». Бо росіяни їздили на критій машині без дверей і реально хапали людей. Коли це все закінчиться, то виявлять, що в дворах дуже багато закопано людей. Як розкаже моя донька, 13 дівчат із нашої місцевості пропали безслідно. Також багато друзів, лікарів, голови сільських рад. Такі тяжкі історії... Моя колишня вчителька Любов Іванівна... В неї була така довга коса – і в молодості, й до старості збереглася... Я навіть думала, що в неї

Хто «п'яніє» від дикої грушки...

Оскільки не належу до медпрацівників, то й не можу пригадати, хто автор вислову про те, що саме доза робить ліки отрутою, а отруту — ліками. Але відтоді, як почув цю крилату фразу, почав обережніше ставитись до вживання лікарських рослин із профілактичною метою. І коли кілька десятиліть тому вперше дізнався про цілющі властивості (насамперед — здатність виводити зайві солі з організму) однорічних пагінців груші-дички, настій яких дещо нагадував за смаком грушевий відвар, старався не «переборщити» у вживанні. Втім щовесни потроху попивав той настій.

А оце якось мені скрутило спину. Та ще й у переддень випуску газети. Сильно обв'язавшись, почергово випробував навні дома гелі: фламідез, фастум, ДИП риліф. Тимчасові полегшення відчував, але повністю вирівнялись не вдавалось. Саме в цей час обговорював робочі питання з фахівцем народної медицини Миколою Завальним з Крикливця Крижопільської громади.

- Щось із здоров'ям не те? — чую від нього.

Коротко розповів про болячку, невдалі спроби її подолати та намір уже вколоти щось серйозніше.

- А ось із цим не поспішайте! — твердо сказав Микола Якович. — Самі ж лікарі попереджають, що всякі там диклофенаки для організму — не дуже добре. Спершу треба спробувати народні методи. Наприклад, грушу-дичку. Тільки не з узбіччя траси, а з екологічно чистого місця. По чотири середнього розміру однорічні пагінці щодня заварюйте пів літра окропу і пийте впродовж п'яти днів. Потім робіть перерву. Але вас має випрямити у перші ж дні.

Екологічно чисті місця я знав, одразу ж з'їздив і заварив той грушевий чайок. Зробив це вдень, увечері, а на ранок уже підвіся... випрямлений. Став та й думаю: грушка допомогла, чи це нарешті ліки подіяли?

Саме у цей час зателефонував київський друг і колега. Розповідаю йому цю історію, а він сміється:

- У силі тієї дички я вже не сумніваюсь. Якоюсь возили близького родича із серйозною болячкою до одного зцілителя — на грушу-дичку націлив. Потім ще в рідному селі почув, що багато хто від чогось саме нею лікується. Вирішив і собі нею трохи оздоровитись. Але я тоді ще не знав, що вона здатна й тиск понижати. А я ж належу до

конкретних гіпотоніків — з дитинства маю нижчий артеріальний тиск. Ось і тоді — попив цього приємного грушевого навару, як мною починало хилитати, навіть заточувався. Лише наступного дня здогадався, від чого це я «п'янію».

Перед тим, як братися за цю публікацію, вирішив проконсультуватись з кимось із професіоналів. А кращу кандидатуру, ніж моя односельчанка і однокурсниця Ганна Жмуд (Попенко) годі й шукати. Впродовж багатьох років вона успішно очолювала неврологічне відділення Немирівської центральної районної лікарні. І ця тема — саме її.

Думав, що вона віддасть перевагу медикаментам порівняно з тією грушкою. Але Ганна Василівна впевнено сказала:

- Свого часу я проходила практику в Києві, заприятелювала з однією дуже досвідченою лікаркою, вона мені багато цікавого розказала, в тому числі й про грушу-дичку. Притому використовувала навіть не пагони однорічні, а зрізані секатором свіжі колючки. Для надійного зберігання висушувала, а потім подрібнювала на кілька частинок. Чайну ложку таких колючок заливала склянкою окропу, настоювала більше години (можна заварити ввечері, а вранці випивати, ефект буде ще кращий). Але, ясна річ, із своїм лікарем необхідно проконсультуватись. Зізнаюсь, особисто лікувалась таким чином. Мабуть, ніщо не вигонить солі ефективніше. Після десяти днів такого лікування треба робити перерву, тривалість яких визначить залежно від перебігу хвороби лікар.

Ось наскільки цікавою «міттю» для нашого організму виявилась банальна дика грушка.

Микола КАВУН
Фото автора

Продукти, які знижують артеріальний тиск

Лікарі розповіли, які продукти допомагають знизити високий тиск. Щоб запобігти гіпертензії, їх радять вживати кожен день.

Буряковий сік містить нітрат, який перетворюється на оксид азоту. Речовина розширює кровоносні судини. Наступними у списку визначили молочні продукти. Велика кількість кальцію в організмі нормалізує тиск.

Печена картопля містить магній і калій — це важливі елементи при боротьбі з підвищеним тиском. Овочі, біла квасоля і брокколі зба-

гачують організм кальцієм, калієм і магнієм.

Ліки каптоприл відмінно може замінити яєчний білок. Фахівці радять починати день із вівсяної каші, оскільки це корисно для організму. Крім того, овес містить клітковину, яка підтримує верхній і нижній рівень тиску.

Чорний шоколад підвищує еластичність судин. Також лікарі рекомендують вживати фрукти, особливо банани і гранат. Гранатовий сік корисний для гіпотоніків і ефективно знижує тиск.

Сім причин хропіння

Як повідомляє автор видання SleepScore Labs, проблема хропіння знижує якість нічного відпочинку багатьом із нас.

Тільки за офіційними даними проблеми з хропінням зазнають 10% людей у світі.

— Якщо ваш партнер постійно штовхає вас під час сну, ви маєте щось робити із цим, — уточнила вона. — Як правило, саме хропіння — не просто особливість дихання. Хропіння є симптомом тривожних змін, що відбуваються в організмі.

Чим небезпечне хропіння

Хропіння виникає у той момент, коли повітря починає перешкоджати його зворотному потоку через горло. Найнебезпечнішим є гучне хропіння, яке викликає паузи в диханні. Як правило, мова — про обструктивне апное уві сні. Але це не означає, що будь-яка людина, яка хропе, в обов'язковому порядку страждає від апное. Часто причина може бути зовсім в іншому.

Закладений ніс

Дуже часто у тих, хто страждає на алергію, закладає ніс. Закладеність обертається утрудненням диханням, що призводить до хропіння.

Можна впоратися з ним за допомогою препаратів. Всі вони спрямовані на усунення набряку м'яких тканин та зниження запалення.

Закладеність носа може бути спровокована ще й постійним запаленням носових пазух, що виявляється у людей зі скривленням носової перегородки. Подібні процеси можуть відбуватися і в організмі вагітних жінок через надлишок гормонів.

Форма піднебіння

Фахівці стверджують, що однією з головних причин хропіння може бути особлива форма піднебіння. У людей з низьким і товстим піднебінням можуть виникнути серйозні проблеми з правильним диханням під час сну. Якщо спровоковане цією проблемою хропіння завдає незручностей вам і вашім близьким, є сенс пройти процедури корекції піднебіння за допомогою променевої терапії.

Зайва вага

Як повідомили дослідники з Університету Гельсінкі, правильна дієта та постійні фізичні вправи можуть ефективно боротися з хропінням.

Набагато ранні дослідження продемонстрували, що надмірна вага та ожиріння підвищують ризик виникнення проблем із диханням.

Сам зайвий жир, який накопичується в ділянці шиї, починає давити на трахею і сильно ускладнює дихання.

Вчені з Фінляндії обстежили 72 людини — всі вони страждають від апное уві сні. Окремим респондентам запропонували внести до свого звичного способу життя зміни — сісти на дієту та займатися фізичними вправами.

За 12 тижнів добровольців знову обстежили. Люди із першої групи втратили в середньому 11 кілограмів. Всі вони рідше хропили і краще спали. 6 із 10 осіб у кожній групі взагалі перестали хропити.

Алкоголь

Якщо ви вживаєте алкоголь перед сном, можете прохропити всю ніч. Справа в тому, що міцні напої сприяють розслабленню м'язів дихальних шляхів. Це справедливо не тільки для тих людей, які мають проблеми з хропінням. Спирт не може змусити хропити навіть тих, хто зазвичай цього не робить.

Поза для сну

Засинання на спині збільшує ризик нічних пробуджень. У подіб-

ному положенні язик починає опускатися і блокує потік повітря, що призводить до виникнення хропіння, тому треба спати на боці.

Стать та вік

Після 30 років підвищується сама ймовірність того, що ми починаємо хропити. Ця проблема найчастіше торкається тих, кому за 40.

При цьому чоловіки хроплять набагато частіше, ніж жінки, тому що у представниць прекрасної статі хропіння з'являється вже після менаузи.

Щитовидна залоза

Збільшення щитовидної залози також спричиняє виникнення хропіння. Якщо розмір органа починає якось змінюватися, він здавлює дихальні шляхи і обмежує повітряний потік. Але це зовсім не означає, що у кожній людині, яка хропе, є якісь проблеми з гормонами щитовидки.

Якщо, крім хропіння, у вас існують подібні симптоми — втома, колівання ваги, випадання волосся — треба проконсультуватись з фахівцем. Якщо хропіння раптом виявляється неприємним, треба шукати його причину.

Відповідно до результатів недавніх досліджень хропіння може провокувати підвищення ризику розвитку серцево-судинних захворювань — інфаркт та гіпертонія у тому числі. При цьому хропіння може підвищити ризик розвитку діабету другого типу.

Якщо життя не цікаве - пийте какао...

Користь від вживання какао підтверджена багатьма дослідниками. Смачний напій містить антиоксиданти, знижує кров'яний тиск, зменшує ризики виникнення серцево-судинних хвороб, покращує функції мозку, чинить антидіабетичний ефект, бореться з бактеріями і зменшує астматичні симптоми.

До того ж какао здатне впоратися з проявами осінньої депресії, покращити настрій. Коли ви розпочинаєте ранок із чашки свіжозвареного какао, то ваші надниркові залози вироблятимуть дуже важливу для організму речовину — фенілетиламін, котрий споріднений з відчуттям захопленості, затребуваності в родині, в колективі.

Дослідження за участю людей похилого віку засвідчили, що при щоденному вживанні однієї чашки какао значно покращується мозковий кровообіг. Однак цей напій не рекомендований людям зі схильністю до алергічних реакцій, подагри, до підвищеної кислотності шлунку.

Для приготування однієї чашки напою достатньо одна-дві чайних ложки какао-порошку. Варити на воді, а всі супутні інгредієнти: цукор, молоко чи ве-

ршки додавати потім.

Ці рецепти, мабуть, добре знали наші бабусі, бо завжди намагались провести нас до школи, особливо восени та взимку, чашкою духмяного напою з молоком.

Раїса НИКОНОВА

Ямпільська громада

Новий фактор меншого ризику розвитку цукрового діабету

Група вчених зі Швеції та США досліджувала, як режим та якість сну впливають на коливання цукру в крові. Результати експерименту показали, що чим пізніше людина лягає, тим вища ймовірність розвитку цукрового діабету.

У дослідженні брали участь 953 здорові добровольці. Протягом

двох тижнів вони носили трекери сну та портативні пристрої, які контролювали рівень глюкози після сніданку. Усі учасники, які лягали вчасно спати, мали нормальний рівень глюкози у крові. Однак у тих, хто страждав на безсоння, рівень цукру був підвищений.

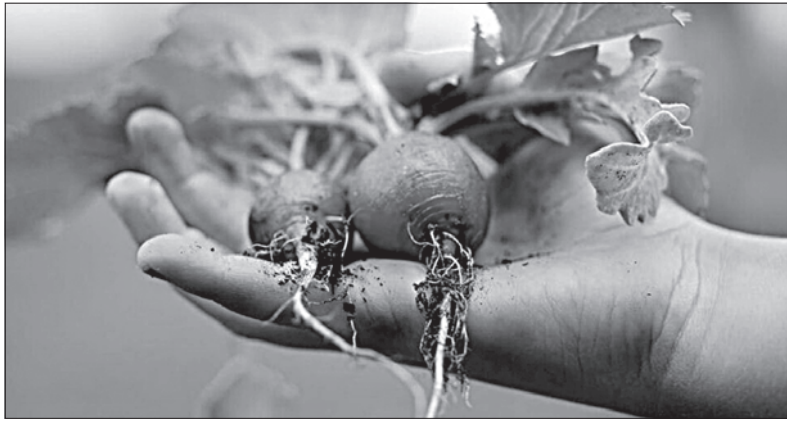
Дослідження показує, що не лише

тривалість, а й якість сну є важливими характеристиками способу життя, що змінюються, для поліпшення метаболізму глюкози у здорових дорослих.

Вчені припускають, що тривалість і якість сну є важливими характеристиками способу життя, що змінюються, для поліпшення метаболізму глюкози у здорових дорослих. Результати цього дослідження можуть бути основою для стратегії способу життя, в якому приділяється особлива увага розпорядку дня та забезпеченню якісного безперервного сну.

САМОЛІКУВАННЯ НЕБЕЗПЕЧНЕ!

перед тим, як скористатися опублікованими в газеті порадами, обов'язково проконсультуйтеся з вашим лікарем.

Посіяти редиску восени, щоб врожай збирати у травні

Редиска у травні по-особливо-му смакує, бо є весняним овочем. Багато хто поспішає сіяти її з першим сонечком на початку весни, але краще зробити це зараз до морозів.

Редиску "під зиму" висівають, щоб культура почала проростати з першим теплом. Для цього насіння висаджують у листопаді перед заморозками, якщо є впевненість, що потепління не буде і редиска не почне проростати. Такий урожай з'являється раніше за всі

весняні сорти та дає великі, соковиті плоди.

Насіння редиски добре проростає і за досить низьких температур, тому поспішати з його висівом не можна, відтягнувши момент посадки на кінець листопада.

Глибина загортання насіння 2-3 см. Відстань між рослинами — 4-6 см. Між рядками — 10-15 см. Норма висіву на квадратний метр — від 5-6 до 10 г. Посіяна підзимним посівом редиска готова буде до столу вже на початку травня.

Чим краще мульчувати рослини

Щоб рослини легко перенесли холоди, їх мульчують. Мульчу треба розкласти навколо дерев та кущів, а також по клумбах та по грядках. Досвідчені городники радять це робити наприкінці жовтня. Зараз саме час, тому подбайте про рослини. Шар мульчі повинен бути не менше 5-10 см завтовшки. Для мульчування підійдуть різні матеріали.

З чого робити мульчу: кора

хвойних дерев, компост, торф, перегній, тирса, солома, хвоя, сухе опале листя.

У кожного різновиду мульчі є як свої плюси, так мінуси. Солома довго розкладається, то тривалий час захищатиме ґрунт. Але в соломі може бути насіння бур'янів, які потім можуть посіятися по городу. Добре буде, коли ви відкриєте ґрунт компостом, якщо його підготуєте заздалегідь.

Як урятувати озимий часник

Аномально тепла осінь стає причиною того, що природа не розуміє, що їй роботи. Зокрема озимий часник може прорости раніше, ніж нам потрібно.

Хоча часник морозостійкий і витримає низькі температури добре, але температурні гойдалки у листопаді можуть зіграти злий жарт. Цей овоч не тільки вкоріниться встигне, а й почне рости.

Поставити на паузу його розвиток можна за допомогою мульчування. Достатньо просто накрити грядку сіном чи соломою, щоб під час морозів зелені стебла не вимерзли.

Саме тому календар посівний, що

був актуальний 10 років тому, можна сміливо викинути і користуватися прогнозом погоди, а не йти за принципом «як раніше було».

Захоплення – голуби, пернаті володарі неба

Для ветеринарного лікаря за фахом Олександра Світайла із села Лісничче Гайсинського району птахівництво – більше, ніж хобі

Олександр Григорович нині утримує курей порід віандот срібний, китайська шовкова, бентам, качок, індиків, фазанів, кролів – усього потроху, як сам каже. Але є в чоловіка ще одна пристрасть, захоплення, яке супроводжує його усе свідоме життя. Це – голуби, пернаті володарі неба, птахи – символ миру з древніх часів, а також любові і вірності, домашнього спокою.

– Голубами захоплююся з дитинства, адже покійний батько тримав їх, – розповідає Олександр Світайло. – Тоді придбати породистих голубів було проблематично, тож у нас були звичайні, домашні.

За винятком років навчання, Олександр Григорович завжди тримав і досі тримає голубів. А це вже досить тривалий час – загалом понад сорок років. У різні періоди розводив штрасерів, кінгів, міколаївських високольотних, бакінців та інших порід голубів. Зараз має три десятки пернатих улюбленців.

– Голуби – вірада для пенсіонера, – констатує голубівник. – Для догляду за ними потрібен час.

Птахам необхідно забезпечити належні умови, якісні харчування, потрібно неухильно дбати про їхній імунітет, щоб здоровими росли, і проводити ще багато інших заходів.

В Олександра Світайла добротний голубник, в якому птахам комфортно. Він їх не випускає, бо яструби та інші хижаки не дають голубам жити. Зізнається: лиш випустив – і зразу одного-двох птахів не стало.

Стосовно особливостей годівлі голубів думка Олександра Григоровича така: бажано підбирати якісні корми в асортименті, щоб були кукурудза, пшениця, горох, насіння соняшника. Тоді птахи добре вигодовують голубенят і стають міцними, здоровими. Він так і робить. Чоловік має паї, тож зерно отримує.

Доглядати за пернатими дідусяві

допомагає п'ятирічний онук Мишко. Особливо його цікавлять кури і курчата – без нього їх не заносять і не заганяють.

Олександр Світайло прагне не пропускати виставки-ярмарки декоративної птиці і домашніх тварин, бо це чудова нагода збагатитись досвідом, поспілкуватися з колегами, заодно придбати або ж обміняти породами птиці. Нещодавно він побував на такому заході у Бершаді. Олександра Григоровича добре знають земляки, адже він тривалий час очолював сільську територіальну громаду. Тож до нього звертаються не лише як до досвідченого фахівця, а й як до компетентного, авторитетного, шанованого керівника, старшого товариша, і завжди отримують добру слушну пораду.

Василь ВЕРБЕЦЬКИЙ
Фото автора

Бершадська міська територіальна громада

Підживлення смородини

Ягоди смородини вважаються корисними та поживними, їх використовують для приготування варення, компоту або квасу. Але якщо не діяти заздалегідь, то хороший урожай отримати не вдасться. Ягоди виростуть, але це буде малий врожай порівняно з результатами дачників, які вносять перевірені часом добрива.

Так, восени садівники обов'язково посипають ґрунт навколо смородини попелом.

Навесні готують настій із розрахунку 100 г попелу на 1 л теплої води. Після настоювання 50 мл засобу розбавляють у відрі води.

Мульчування тирсою – ключова процедура, яку проводять навесні та восени.

Ще один вид добрива готують на основі порошкового гумату. У 1,5 л води розмішують 100 г засо-

бу. Один-два дні добриво настоюється, а потім 25 мл засобу розбавляють у відрі води.

Картопляні шкірки закопують

під корінь у травні-червні. Але важливо, щоб бульби були здоровими, інакше є можливість занесення хвороби рослинам.

Достигли, але мало...

У публікації «Завершальні городні «акорди» (16 жовтня н. р.)» розповідав про те, що вирішив із родичами скористатися опублікованою у «Вінниччині» порадою обірвати перед заморозками зелені помідори, покласти до них стиглі банани й накрити. Помідори від цього мали почервоніти...

Шкода, що в селі роботи завжди вистачає, в тому числі й цієї пори. Будучи заклопотаним, забув сфотографувати наслідки цього експерименту, тому маєте повірити мені на слово. Отже...

Звісно, сподівався на кращий результат. На час відвідин села почервоніла, а якщо точніше, то по-

бурила (у тому числі і всередині, ставши придатною для вживання) незначна кількість томатів. Відсотків до двадцяти. Можливо, тому, що в літній кухні, де вони зберігалися, було доволі прохолодно. Але помітний плюс експерименту той, що змінили колір переважно помідори, які були найближчими сусідами бананів. Що буде далі, побачимо.

Микола КАВУН

«Дякую долі, що стала вчителькою», -

каже Ніна Захарівна Власова-Оліферук із Мурованих Куриловець

28 жовтня 1946 року в сім'ї Оліферуків – Захара Йосиповича і Олександри Михайлівни із села Плужне Ізяславського району на Хмельниччині – народилася дівчинка, якій судилося високо піднятися на педагогічному олімпі.

Тяжке і коротке життя відвела доля Захару Йосиповичу. Громадянська війна, голод 33 року, участь у фінській війні загартували його волю, витримку. Не цурався ніякої роботи. Працював бригадиром у колгоспі. Смертельний удар грозової блискавки забрав життя 41-річного батька багатодітної сім'ї.

Мама самотужки здійснила життєвий подвиг. Шестеро дітей підняла на ноги! Їй було тоді 40 років, а двом найменшим Оліферукам – Ніні тільки два з половиною роки, а Михайлику всього три місяці. Як жилося тоді родині Оліферуків – знає тільки Бог. Не зламалася мама – не віддала в притулок жодної дитини, дотримуючись власного кредо: «якого пальця не вріж – однаково болить». Працюючи в колгоспі, як могла старалася, щоб у селі ніхто не дорікнув, що діти недоглянуті, бо ростуть без батька. Діти ж допомагали мамі працювати в полі, на городі, доглядали худобу, старші бавили менших.

Найменша дівчинка Ніна з дитинства мріяла стати вчителькою. Інакше й бути не могло, бо її перша незабутня вчителька Ганна Зіновіївна Майборода, що працювала в селі Плужне, була людиною щедрої душі. Ще навчаючись у 9 класі, Ніна вже була загоною вожакою у 5 класі. За роботу з піонерами її нагородили першим Похвальним листом.

Після закінчення 11 класу Ніна Оліферук вступила до Хмельницького педучилища, яке закінчила з червоним дипломом. У 1966 році молодого спеціаліста направили у Барський район, звідки педагогічна стежина пролягла у Муровано-Куриловецьку школу-інтернат на посаду старшої піонервожатої. Це дуже розчарувало дівчину, бо дуже хотіла бути вчителькою. А вже тоді подруж по навчанню, хоча й без червоного диплома, призначили в

згадує тодішній колектив школи-інтернату, який очолював заслужений учитель УРСР Петро Євдокимович Лавриненко. Її прийняли як рідну, зразу ж виділили житло. А ще тут зустріла свою долю – місцевого бравого юнака Льоню Власова.

Щоправда, про першу зустріч із судженим Ніна Захарівна розповіла, усміхаючись: «У перший день роботи мені потрібно було знайти піонерський горн, який знаходився у шкільному складі. На подвір'ї школи зустріла двох юнаків, що порядкували біля огорожі. Насмілилась запитати в них про свою

господарству, а й в учительській роботі – робив цікаві фотографії з життя класу і віддавав їх учням на згадку.

Цікавим і справедливо був організований перехід учителів до нової школи у 1989 році. Директор тодішньої старої школи Ірина Миколаївна Богуцька запропонувала вчителям витягати квитки, де було написано «стара» чи «нова» школа. Ніна Захарівна витягла квиток – «нова» школа.

Знову було багато роботи по прибиранню нової школи і підготовці до старту. Допомогали батьки: склали класні меблі, фарбу-

чому доробку самобутньої майстрині і мистецтво витинанки, і вироби з соломки. А ще вона вміє і любить в'язати, володіє прадавним ремеслом писанкарства.

Краса зворушує серце учительки: у звичайному бачить рідкісне, поетичне: з простої соломки, шкаралупи, лузги зробить аплікацію – і в рамці художнє зображення, прикраса на стіні.

І коли тільки ця майстриня ще знаходить час для вишивання! Хата прикрашена килимами, вигантуваними її золотими руками: маки палахкотять, усміхаються, волошки грайливо визирають, милуються своєю красою. Рушники – не відірвати очей від краси і загадковості візерунків; яскраві червоні барви – на шлюбне життя. Сорочки-вишиванки в цій хаті – як символ самобутності і піснотності українського народу.

Завжди перед кожним Великоднем Ніна Захарівна – в полоні урочистої творчості. У хаті зачинені двері, розмовляють пошепки. З молитвою починають малювати писанки; онуки пильно стежать за вправною рукою бабусі, за писачком, і собі усе так роблять. Це домашній майстер-клас з писанкарства. І ось на тарілці – диво, без перебільшення можна сказати, що це листи до Бога: в архаїчних символах візерунків – молитви, побажання, мрії. Бере в руки цю дивогляндя, наче торкається до чистих і животворних джерел українського духу, його давніх народних традицій.

Нещодавно Ніна Захарівна про-

турботу. Один із них був сміливішим і заклопотано вимовив, що це дуже далеко знаходиться і сама вона того горна не знайде. Отож запропонував сісти з ним і під'їхати, щоб швидше було. Доволі покатавши на своєму мотоциклі молодшу піонервожатку по пагорбах знаменитого місцевого парку, Льоня підвіз її до сусідньої з палацом будівлі і люб'язно показав, де знаходиться той горн, що так мило познайомив їх...».

Працювалось Ніні Захарівні у колективі легко і з насолодою. З питань виховної роботи школа постійно була лідером у районі. А через рік, у 1967 році, як кращу піонервожатку району її обрали делегатом від Вінницької області на республіканський Фестиваль молоді «Шляхами слави батьків», а ще нагородили пам'ятною медаллю.

Наступним етапом молодого педагога Ніни Захарівни Власової був Мурованокуриловецький будинок піонерів, до вона працювала методистом, потім – дитячий садок у ролі виховательки і, нарешті, школа. Директор Мурованокуриловецької середньої школи Богуслав Адамович Мод-

вали підлогу, вікна, двері. Почалися цікаві уроки, виховні заходи, екскурсії, поїздки у Вінницю, Умань, Кам'янець-Подільський. Діти ходили всім класом у ліс, збирали жолуді і здавали їх у лісництво. Взимку разом із батьками підготову-

вали диких звірів у лісі, носили мокрку, капусту, сіно...

За свою 42-річну педагогічну діяльність Ніна Захарівна нагороджена багатьма грамотами, медаллю «Ветеран праці», була делегатом Першого з'їзду педагогів у Києві (1992 р.). У 1989 році їй присвоєно звання «Старший вчитель», у 1990 році надано статус «Відмінник освіти України», а в 2004 році підтверджено звання «Учитель-методист». Її розробки надруковано у фахових журналах «Початкова школа» і «Розкажіть онуку».

Бог рясно благословив Ніну Захарівну. Діапазон її творчості надзвичайно широкий. Вона понад усе любить вирощувати квіти. Нині свій вільний час присвячує вишивці і створила безліч неповторних рушників, ікон, картин, сорочок. Вишиваючи, справжня майстриня до загального узору додає щось своє, бо відчуває його серцем. У твор-

вала в Мурованих Курилівцях майстер-клас для учнів мистецької школи, яку веде художниця Олена Миколаївна Косінська. Майстриня була приємно вражена, як юні художні таланти успішно переймали знання і вміння досвідченої писанкарки. З цікавої розповіді мисткині учасники майстер-класу дізналися про історію виникнення писанкарства, про покроковий процес розпису писанки та традиційні орнаменти – символи українського пасхального яєчка. Ніна Захарівна вважає писанкарство мистецьким заповітом предків, який потрібно передавати з покоління в покоління.

Квіти – то пристрасть Ніни Захарівни. Вона без них уже не може. Особливо любить бегонії та лілії. На користь гарної рослини легко відмовиться від покупки чогось більш практичного. Може у квітнику від рання до пізнього вечора

пробути, каже, що там не стомлюється. «За роботою на квітнику я не втомлююсь...».

Той, хто любить квіти, піклується про них, знає, що у рослин також є душа. Вони тонко відчувають людей і реагують на любов і турботу, відповідаючи взаємністю. Квітковий рай на подвір'ї Власових нагадує барвисту оазу.

Хочеться висловити щире подяку господині, яка творить таку красу біля будинку. Висаджені квіти, доглянуті, охайні клумби милують око і вносять нотку домашнього затишку у повсякденність. Коли я проходжу повз такі газони, то хоч на хвилину мушу зупинитись, щоб помилуватися такою красою, надихатися пахощами квітів, прислухатися до дзвінчання бджілок, набратись сил і позитиву. Часто, спілкуючись із Ніною Захарівною, відчуваю, з яким захопленням вона розповідає про кожну квіточку, з яким трепетом ставиться до кожної рослини.

«Людині для життя потрібні сонце, воля і маленька квіточка», – казав колись видатний казкар Ганс Крістіан Андерсен. А для Ніни Захарівни квіти – сенс її життя. «Я сію квіти – значить сію радість. А вже той, хто мову квітів знає, говорить нею і читає, без слів сказати все зуміє і сам без слів все зрозуміє», – часто повторює господиня. Вчителька знає багато цікавих легенд, міфів, переказів, історичних оповідей, пов'язаних із квітами. Квітництво стало не тільки захопленням, а й покликом душі. Ще замолоду вчителька у снах бачила море квітів, що буяють різнобарв'ям біля її будинку.

Ніна Захарівна порівнює квіти з людьми: «Бувають і квіти, і люди веселі і сумні. З одними нам добре, а від інших голова болить. Одні люди сором'язливі, боязкі і ніжні, як проліски, а інші – горді, самовпевнені, мов троянди, інші стійкі і витривалі, як барвінок. Кожна квітка для нас гарна по-своєму. Пам'ятаймо, що найгарніша квітка – та, що на стеблі, яка може погойдати бджілку, зрадіти краплям дощу».

Ніна Захарівна дякує долі, що подарувала їй таку чудову професію – УЧИТЕЛЬ. За десятки років на вчительській ниві подружжя Власових заслужило шану та вдячність від багатьох своїх учнів. Молоді колеги з великим бажанням відвідували уроки Ніни Захарівни і кожного разу черпали для себе щось нове, цікаве і потрібне. І їм хочеться якомога більше напитись із бездонного джерела педагогічної мудрості цієї талановитої Учительки.

Василь СЕРВЕТНИК
Муровані Курилівці
Світлина з сімейного альбому Власових

сільські школи вчительками початкових класів. Тодішній завідувач Барським райвно Сав'юк М. В. заспокоїв молодого педагога й підбадьорив на прощання: «Ідь, працюй, а мене будеш згадувати добрим словом, що послав тебе у цю школу».

Так воно й сталося! До цього часу Ніна Захарівна з приємністю

ліньський і завуч Тадеуш Станіславович Чарнецький у 1981 році довірили їй клас, в якому сяяли 38 пар допитливих очей.

Беручка до роботи Ніна Захарівна успішно працювала, справлялася в усьому, хоча вдома було троє власних дітей і домашнє господарство. Багато в чому допомагав чоловік. Допомогав не тільки по

Ювілей першого командувача флоту України

Нещодавно першому командувачу Військово-морських Сил України віце-адміралу, громадсько-політичному діячу, патріоту Борису Борисовичу Кожину виповнилось 80 років. З цієї нагоди Крижопільська спілка моряків надіслала вітання і побажала міцного здоров'я, козацького довголіття і сім футів під кілем його життєвому кораблю. А ще - продовжувати вносити свою частку праці на зміцнення флоту незалежної рідної України.

Доля розпорядилася так, що народився Борис Кожин під час Другої світової війни у Пскові. Коли йому виповнилось лише 3 роки, арештували батька - за те, що потрапив у полон до німців і «не пустив собі кулю в лоб» - як гласилося у звинуваченні НКВС. За таку провину йому присудили 25 років тюрми з відбуканням в далекому Сибіру.

Мати Надія залишилась проживати у повоєнному Пскові. Лише завдяки тому, що Надія була корінною тернопільчанкою і хазяйкою українкою, вона змогла завести домашнє господарство, щоб платити непосильні податки і виживати в ті нелегкі роки. Чоловік, перебуваючи в суворому таборі для «ворогів народу», писав: «Мила дружино! Я не знаю, чи зможу повернутися живим, бо тут майже щодня побиття, катування, дуже важка робота. Тому дуже прошу: знайди хорошу людину, щоб син не ріс без батька, і виїжджай в Україну - там набагато добріший народ, і дитину не будуть вважати «сином ворога народу».

Довго Надія не могла виконати прохання чоловіка, але коли син пішов до школи, з нього почали глузувати, що він не має батька, що батько в тюрмі як «ворог народу». Про це скаржився малий Боря, коли повертався зі школи. А це викликало лише слюзи та біль у материнському серці.

Але одного вечора, коли поверталася з роботи, біля неї зупинилася машина, і водій запропонував підвезти, щоб не нести важкі сумки. Надія погодилася на пропозицію. По дорозі розговорилися, Надія розповіла про свою біду. Водій виявився місцевий лікар, який невдовзі став вітчимою Бориса. Хлопчик прийняв вітчима за рідного.

З часом вони переїхали на Волинь в обласний центр, місто Луцьк, куди отримав направлення на роботу молодий лікар.

Боря залишився в Пскові біля своєї бабусі, щоб закінчити школу. А після закінчення теж приїхав до Луцька. Одразу ж вирішив піти працювати на авіаційний завод, де подружився з багатьма однолітками. Юному Кожину подобалась українська мова, добрі, щирі люди і природа України. Від своїх друзів він дізнався про козацькі часи та минуле України, адже засновником Запорізької Січі був волинський князь Дмитро Вишневецький, котрий розірвав усі зв'язки з шляхтою і подався на Хортицю, де став кошовим тодішнього козацтва. Там же створив потужний морський флот і завдав великих поразок татарам.

Розповіді про минуле України юного Бориса захоплювали і окриляли.

Далі було навчання у Ленінградському військово-морському училищі. Навчався гарно, з мрією повернутися в Україну - на Чорноморський флот. Так і сталося - його мрія здійснилась, але його призначили не на діючий військовий корабель, а виконувачем обов'язків командира катера берегової охорони, який ніколи в море не виходив. Однак молодого офіцера це не збентежило. Він вирішив провести капітальний ремонт цього невеличкого корабля, зміцнити військову дисципліну серед матросів, здружити їх і продемонструвати всій військово-морській базі в Севастополі свої вміння і належну службу. Це помітило керівництво флоту. З часом було присвоєно Борису Кожину звання капітан-лейтенанта і призначено командиром військового корабля «СКР-112». Тут морський офіцер також відзначався як мудрий і талановитий ко-

мандир.

Згодом йому присвоєно чергове військово звання, і він став начальником штабу військово-морської бази в Севастополі. Не минуло й двох років, як його призначили командиром цієї ж військово-морської бази. Вісімдесяті роки минулого століття наближалися до завершення. Молодий командувач бази відчував, що в країні всюди негаразди, корупція, безгосподарність, що радянська імперія скочується до краю.

В Україні з'явився Народний Рух, і він вирішив його підтримати. На першому з'їзді Народного Руху в Криму Кожин виступив із промовою, де, зокрема, підкреслив, що Україна повинна мати свій флот і бути морською державою. Цей виступ сподобався самому В'ячеславу Чорноволу. І коли Україна проголосувала за Незалежність, Чорновіл запропонував Президенту Кравчуку, щоб той своїм Указом призначив Командувачем Військово-морських Сил України Бориса Кожина. І командир військово-морської бази Кожин дав згоду.

8 квітня 1992 року Міністр оборони України Костянтин Морозов підписав директиву «Про формування Військово-морських Сил України». 13 квітня сформована орггрупа ВМС України. Створення орггрупи ВМС привело мало не до міждержавного конфлікту: одночасно був обнародований указ президента росії Бориса Єльцина «Про перехід Чорноморського флоту під юрисдикцію Російської Федерації» та дана команда підняти на кораблях ЧФ Андріївські прапори.

З перших днів роботи орггрупи ситуація навколо неї різко політизувалася. Бориса Кожина звинувачували в будівництві паралельних флотських структур. Розпуску орггрупи, а потім і переведення її з Севастополя до Новоозерного вимагав Командувач ЧФ адмірал Касатонов, Військова рада і офіцерські збори флоту, різноманітні проросійські політичні і громадські організації. Вони вбачали в українських моряках основу державотворчих процесів в Севастополі і в Криму та зміцнення на півострові позицій української держави («Вікіпедія»).

1 грудня 1992 року введені в дію штати штабу і структур Військово-морських Сил України. Сформовані командування, Військова рада, управління і служби штабу ВМС, почали формуватися структури флоту. Уряд України затвердив запропонований Кожиним план добудови бойових кораблів на суднобудівних заводах України і створення на їхній базі Військово-морських Сил.

У 1992-1993 роках українською промисловістю були добудовані і передані Військово-морським Силам фрегат «Гетьман Сагайдачний», великий розвідувальний корабель «Славутич», десантний корабель на

повітряній подушці «Донецьк», корвет «Луцьк». Штабом ВМС були сформовані екіпажі кораблів. Розпочато заходи бойової підготовки. Адмірал Кожин вивів із заводу, а потім і в море перші бойові українські кораблі. За час командування Військово-морськими Силами Борис Кожин об'єднав не лише моряків, а й усі державницькі сили Севастополя, створив базу для успішного функціонування української влади в Севастополі.

У день свого 58-ліття Борис Кожин написав рапорт про звільнення в запас. Після цього двічі обирався народним депутатом України від Народного Руху, двічі - головою Спілки офіцерів України.

Займається громадською діяльністю як Голова Конгресу громадянського суспільства України. Активний діяч у сфері популяризації української культури за межами України, член Української Всесвітньої Координаційної Ради.

Знакомим є те, що Борис Кожин виступав проти підписання і продовження договору про перебування Чорноморського флоту в Севастополі. Виступав і проти видачі дозволів на постійне проживання відставних офіцерів російського флоту в Криму. А також - з пропозицією відкрити військову базу НАТО в Донузлаві.

Свого часу підписав листа проти встановлення пам'ятника Катерині II в Одесі.

Тому найщиріші вітання з нагоди ювілею, вдячність за служіння і відданість Україні, за віру в майбутнє нашої держави і нашого флоту Вам, Борисе Борисовичу - людині, яка створювала ВМС України. Віка і здоров'я Вам!

Микола ЗАВАЛЬНИЙ,
голова спілки моряків
Крижопільщини

Від редакції: Саме нашому активному співробітнику Миколі Яковичу як моряку перший командувач довірив написання книги про становлення флоту молодій державі України. Цим пояснюється той факт, що прізвище Завально-го стало рідше з'являтися на шпальтах «Вінниччини». Бажаємо колезі плідної праці!

Чарівна магія творчості

Цікавим, змістовним було в останню неділю жовтня засідання членів літературно-мистецького об'єднання «Вишиванка» Бершадської територіальної громади, яке проходило в читальному залі публічної бібліотеки.

Керівник об'єднання Лариса Натолочна підбила підсумки проведення у Бершаді регіонального літературно-мистецького форуму «Ми і є Україна», відзначила активність колег, плідну спів-

працю з працівниками культури, усіма творчими людьми і подякувала всім причетним за допомогу.

Самодіяльні поети, автори прозових творів, митці жваво обговорювали питання про заходи з підготовки до 60-річчя з дня заснування літературно-мистецького об'єднання «Вишиванка», яке відзначатиметься 6 червня наступного року. Присутніх особливо зацікавила пропозиція видати до

ювілею літературно-мистецький альманах.

Родзинкою заходу стала творча зустріч із талановитим земляком, невтомним дослідником історії рідного краю, самобутнім поетом Володимиром Прибилою. З цієї нагоди працівники Бершадської публічної бібліотеки підготували виставку його поетичних творів і дослідницьких робіт із краєзнавства. Володимир Олексійович - автор п'яти збірок поезій. Він, до речі, очолює літературний сектор «Вишиванки».

Володимир Прибила коротко розповів про свою творчу діяльність, прочитав власну поезію. Учасники засідання прослухали дві пісні на його слова, які отримали високу оцінку присутніх. Володимир Олексійович презентував і подарував Бершадській публічній бібліотеці свої книги, які видані цьогоріч. Це краєзнавчі роботи «Краєносілка: відлуння століть. Книга I: Історико-адміністративний аспект: від першої згадки до сьогодення», «Гайсинщина: відгомін пісні Леонтовича», збірка поезій «І буде завтра» та книга для дітей «Куряча родина».

- Ми завжди раді бачити в бібліотеках користувачів, особливо творчих людей, - зазначила директорка Бершадської публічної бі-

Учасники творчої зустрічі

бліотеки Людмила Німчук і щиро подякувала за подаровані видання. - Кожна книга для бібліотеки - це свято, особливо зараз. Ми дуже щитимось, коли книги дарують земляки, це надзвичайно приємно.

Людмила Михайлівна теж вручила подарунок Володимирі Олексійовичу і побажала йому творчої енергії, натхнення, щоб він завжди радував читачів цікавою, захоплюючою поезією, своїми роботами.

Зінаїда Джус, Віра Паланичка та інші члени літературно-мистецького об'єднання «Вишиванка» також

читали свої поезії. А почесний краєзнавець України, член Національної спілки журналістів України Григорій Погончик розповів про роботу над книгою про село Флорини.

Після цього Володимир Прибила ще окремо спілкувався із самодіяльними поетами. Мову вели про основи віршування й мистецтво висловлювати свої думки у віршованій формі.

На завершення учасники засідання організували спільне фото на згадку.

Василь ВЕРБЕЦЬКИЙ
Фото автора

Засідання веде керівник літературно-мистецького об'єднання «Вишиванка» Лариса Натолочна (у центрі)

Стався витік аміаку

Як повідомили в ГУ ДСНС у Вінницькій області, 29 жовтня близько 9-ї ранку рятувальники ліквідували наслідки витіку безводного аміаку з запірного вентиля автоцистерни поблизу села Ставки Пшанської громади.

Бійці ДСНС одразу вжили заходів для запобігання розповсюдженню хмари, використовуючи розпилені водні струмені, а також провели роботи з перекочування аміаку в порожню ємність.

«Ситуація контрольована та не становить загрози життю і здоров'ю громадян», - зазначено в повідомленні.

У Вінницьких Хуторах мотоцикліст на смерть збив пішохода

Наразі правоохоронці встановлюють всі обставини ДТП.

Як повідомили у відділі комунікації поліції Вінниччини, 28 жовтня близько 14 години сталась аварія. «За попередньою інформацією слідства, 33-річний водій мотоцикла Lifan, рухаючись в с. Вінницькі Хутори, допустив наїзд на 61-річного місцевого мешканця. Унаслідок ДТП чоловік помер у лікарні під час надання медичної допомоги. Водій освідуваний, тверезий.

Транспортний засіб поміщений на арештмайданчик», - написали в поліції.

За цим фактом розслідується кримінальне провадження за ч. 2 ст. 286 (Порушення правил безпеки дорожнього руху або експлуатації транспорту особами, які керують транспортними засобами, що спричинило смерть потерпілого) Кримінального кодексу України. Санкція статті передбачає покарання до 8 років позбавлення волі.

Ще один «перевізник» ухилянтів через кордон

За процесуального керівництва Могилів-Подільської окружної прокуратури повідомлено про підозру жителю Могилів-Подільського району у незаконному переправленні осіб через державний кордон України, сприянні його вчиненню порадами, вказівками, наданням засобів та усуненням перешкод, вчинене з корисливих мотивів за попередньою змовою групою осіб (ч. 3 ст. 332 КК України).

Підозрюється, що 46-річний чоловік вступив у злочинну змову із невідомими на даний час особами щодо незаконного переправлення осіб через державний кордон України. Він за грошову винагороду у сумі 100 доларів США сприяв у переправленні семи громадян України призовного віку через державний кордон України до Республіки Молдова.

Організатори такого туру свої послуги оцінювали від 8000 до 14400 доларів США з особи. «Перевізник» власним автомобілем об'їздив шляхами перевіз призовників із Вінниці до автодороги у напрямку Могилева-Подільського. Він детально проконсультував чоловіків щодо порядку незаконного виїзду з України. Наказав видавати з гаджетів всю переписку, що стосувалась організації незаконного переправлення через держав-

ний кордон, та вимкнути телефони.

Затримали чоловіків під час руху в напрямку державного кордону.

Наразі судом задоволено клопотання прокурора та до підозрюваного застосовано запобіжний захід у вигляді тримання під вартою, з визначенням застави у розмірі 242 тис. грн.

За вказаний злочин передбачено покарання до 9 років позбавлення волі з трірічним позбавленням права обіймати певні посади чи займатись певною діяльністю та конфіскацією майна.

Досудове розслідування здійснюється слідчим відділенням Мо-

гилів-Подільського РВП ГУНП у Вінницькій області, оперативний супровід здійснювали прикордонники Могилів-Подільського прикордонного загону.

Примітка: відповідно до ст. 62 Конституції України особа вважається невинуватою у вчиненні злочину і не може бути піддана кримінальному покаранню, доки її вину не буде доведено в законному порядку і встановлено обвинувальним вироком суду.

Богдан ЦВІГУН,
прокурор Могилів-Подільської окружної прокуратури

ОГОЛОШЕННЯ

Повідомлення про намір отримати дозвіл на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами

Повне та скорочене найменування суб'єкта господарювання: АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «УКРАЇНСЬКА ЗАЛІЗНИЦЯ» (АТ «УКРЗАЛІЗНИЦЯ») Ідентифікаційний код юридичної особи в ЄДРПОУ: 40075815

Місцезнаходження суб'єкта господарювання, контактний номер телефону, адреса електронної пошти суб'єкта господарювання: Україна, 03150, м. Київ, вул. Єжи Гедройця, буд. 5, тел. +38 067 377 17 05, e-mail: shevchuk_n_p_bmeskd@sw.uz.gov.ua

Місцезнаходження об'єкта/промислового майданчика: Майданчик очисних споруд стічних вод АТ «УКРЗАЛІЗНИЦЯ» знаходиться за адресою: 22109, Вінницька обл., Хмільницький р-н, м. Козятин, вул. Річкова, буд.47-А.

Мета отримання дозволу на викиди: отримання дозволу на викиди для існуючого об'єкта.

Відомості про наявність висновку з оцінки впливу на довкілля, в якому визначено допустимість провадження планованої діяльності, яка згідно з вимогами Закону України «Про оцінку впливу на довкілля» підлягає оцінці впливу на довкілля:

Відповідно до Закону України «Про оцінку впливу на довкілля» № 2059 від 23.05.2017 р. діяльність очисних споруд стічних вод АТ «УКРЗАЛІЗНИЦЯ» не відноситься до видів планованої діяльності та об'єктів, які підлягають оцінці впливу на довкілля.

Загальний опис об'єкта (опис виробництв та технологічного устаткування):

На очисних спорудах стічних вод здійснюється очищення стічних вод, що надходять від господарсько-побутової

каналізації міста Козятин.

Джерелами забруднення на підприємстві є складові елементи очисних споруд: приймальна камера каналізаційної насосної станції №1, пісковловлювачі, первинні відстійники, аеротенк, вторинні відстійники, приймальна камера мулової каналізаційної насосної станції №2, мулоуцілювачі, третинні вертикальні відстійники доочистки, мулової майданчики, а також вимірвальна лабораторія, хлораторна, дизель-генератор.

Відомості щодо видів та обсягів викидів:

На території майданчика насосної станції наявні 12 джерел викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря, з яких 3 — організовані, 9 — неорганізовані.

Від джерел підприємства в атмосферне повітря надходять такі забруднюючі речовини (т/рік): оксиди азоту (оксид та діоксид азоту) в перерахунку на діоксид азоту (0,067406), діоксид сірки (0,019479), оксид вуглецю (1,109832), вуглеводні насичені С12-С19 (розчинник РПК-26511 та ін.) у перерахунку на сумарний органічний вуглець (0,010378), речовини у вигляді суспендованих твердих частинок (0,000487), азоту (1) оксид [N2O] (0,000519), метан (5,018903), вуглецю діоксид (15,326032), хлор та сполуки хлору (у перерахунку на хлор) (0,000488), аміак (0,254868), сірководень (0,019050), метилмеркаптан (0,000038), етилмеркаптан (0,000015), натрію гідроксид (0,000007), калію гідроксид (0,000007). Валовий викид забруднюючих речовин від усіх джерел підприємства становить 21,827507 т/рік.

Заходи щодо впровадження найкращих існуючих технологій виробництва, що виконані або/та які потребують виконання.

Дане підприємство за ступенем впливу на забруднення атмосферного повітря належить до третьої групи об'єктів, виробництва та технологічне устаткування, на яких повинні впроваджуватися найкращі доступні технології та методи керування, на об'єкті відсутні.

Вадження планованої діяльності, яка згідно з вимогами ЗУ «Про оцінку впливу на довкілля» підлягає оцінці впливу на довкілля — Діяльність не підлягає розробці ОВД.

Загальний опис об'єкта (опис виробництв та технологічного устаткування) — основний вид діяльності - 41.20 Будівництво житлових і нежитлових будівель. На промисловому майданчику знаходиться: цех переробки сої, завальна яма, склади зберігання сої та макухи, та ємності зберігання олії, які не є джерелом викиду.

Відомості щодо видів та обсягів викидів — Від джерел викиду в атмосферне повітря надходять такі основні забруднюючі речовини: речовини у вигляді твердих суспендованих частинок — 1,8757 т/рік, акролеїн - 0,046 т/рік.

Заходи щодо впровадження найкращих існуючих технологій виробництва, що виконані або/та які потребують виконання — На підприємстві відсутні виробництва та устаткування, які підлягають до впровадження найкращих доступних технологій та методів керування.

Перелік заходів щодо скорочення викидів, що вико-

Перелік заходів щодо скорочення викидів, що виконані або/та які потребують виконання.

Заходи щодо скорочення викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря — не передбачені.

Дотримання виконання природоохоронних заходів щодо скорочення викидів.

Природоохоронні заходи щодо скорочення викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря — не передбачені.

Відповідність пропозицій щодо дозволених обсягів викидів законодавству:

Для джерел викидів та забруднюючих речовин, які підлягають нормуванню, встановлюються нормативи викидів забруднюючих речовин відповідно до наказу Міністерства №309 від 27.06.2006 «Про затвердження нормативів гранично допустимих викидів забруднюючих речовин із стаціонарних джерел».

Для джерел викидів для речовин, на які не встановлені нормативи гранично допустимих викидів відповідно до цього наказу, встановлюються величини масової витрати в г/с.

Пропозиції щодо дозволених обсягів викидів відповідають чинному законодавству.

Адреса обласної, Київської, Севастопольської міської держадміністрації, органу виконавчої влади Автономної Республіки Крим з питань охорони навколишнього природного середовища, до якої можуть надсилатися зауваження та пропозиції громадськості щодо дозволу на викиди: Вінницька обласна військова адміністрація, що знаходиться за адресою: 21050, Вінницька обл., м. Вінниця, вул. Соборна, 70, тел.: 0-800-216-433, ел. пошта: oda@vin.gov.ua.

Строки подання зауважень та пропозицій: Зауваження та пропозиції громадськості щодо дозволу на викиди приймаються протягом 30 календарних днів з дати опублікування інформації в газеті.

Повне та скорочене найменування суб'єкта господарювання: Товариство з обмеженою відповідальністю «ІНВІКТАС», (ТОВ «ІНВІКТАС»)

Ідентифікаційний код юридичної особи в ЄДРПОУ — 39848243

Місцезнаходження суб'єкта господарювання, контактний номер телефону, адреса електронної пошти суб'єкта господарювання: юридична адреса: 04073, Україна, місто Київ, вул. Сирецька, будинок, 33, тел. +380 097 9949726, E-mail: vin.viktas@outlook.com

Місцезнаходження об'єкта/промислового майданчика: 22865, Вінницька область, Гайсинський район, с. Ситківці, вул. Вокзальна 6А.

Мета отримання дозволу - визначення та регулювання викидів забруднюючих речовин (ЗР), які потрапляють в атмосферу при експлуатації технологічного обладнання, на отримання дозволу ЗР для існуючого об'єкта.

Відомості про наявність висновку з оцінки впливу на довкілля (ОВД), в якому визначено допустимість про-

Відомості про наявність висновку з оцінки впливу на довкілля (ОВД), в якому визначено допустимість про-

Відомості про наявність висновку з оцінки впливу на довкілля (ОВД), в якому визначено допустимість про-

Відомості про наявність висновку з оцінки впливу на довкілля (ОВД), в якому визначено допустимість про-

Відомості про наявність висновку з оцінки впливу на довкілля (ОВД), в якому визначено допустимість про-

Відомості про наявність висновку з оцінки впливу на довкілля (ОВД), в якому визначено допустимість про-

Відомості про наявність висновку з оцінки впливу на довкілля (ОВД), в якому визначено допустимість про-

Відомості про наявність висновку з оцінки впливу на довкілля (ОВД), в якому визначено допустимість про-

Шановні читачі!

Пропонуємо до ваших послуг розміщення на сторінках нашої газети рекламних та інформаційних матеріалів, вітань до ювілеїв та сімейних свят

В м.Гайсин, вул. 1-шого Травня, 34, біля магазину АТБ, були втрачені військово-облікові документи гр. Дудника Юрія Васильовича 5.12.1976 р.н. **Прохання повернути за винагороду: 067-430-61-06.**

Втрачений диплом №987863ЛТ від 20.06.1989р., виданий Вінницьким технікумом електронних приладів на ім'я Любчика Ігоря Івановича, **вважати недійсним.**

З метою залучення представників громадськості до розгляду містобудівної документації – «Детального плану території, орієнтовною площею – 0.6 га, на земельну ділянку з кадастровим номером 0520655900:02:010:0296, для будівництва багатоквартирного житлового будинку по вул. Туристичній, 6/н, в селищі Стрижавка Вінницького району Вінницької області та Звіту про стратегічну екологічну оцінку», розпочинається громадське обговорення. Підставою розробки проєкту містобудівної документації є рішення 85 сесії 8 скликання Стрижавської селищної ради від 12 червня 2024 № 67.

Замовником розроблення Детального плану території є Стрижавська селищна рада.

Розробником проєкту детального плану території є МКП «Вінницький муніципальний центр містобудування і архітектури».

З урахуванням вимог Порядку проведення громадських обговорень щодо врахування громадських інтересів під час розроблення проєктів містобудівної документації на місцевому рівні, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25.05.2011 № 555 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 21.10.2022 № 1196), гро-

мадське обговорення проєкту містобудівної документації «Детального плану території, орієнтовною площею – 0.6 га, на земельну ділянку з кадастровим номером 0520655900:02:010:0296, для будівництва багатоквартирного житлового будинку по вул. Туристичній, 6/н, в селищі Стрижавка Вінницького району Вінницької області та Звіту про стратегічну екологічну оцінку», відбудеться з 31 жовтня 2024 року по 30 листопада 2024 року.

Матеріали проєкту містобудівної документації, на паперових носіях, будуть доступні з 31 жовтня 2024 року по 30 листопада 2024 року включно (з 9.00 год. до 16.00 год.), за адресою: селище Стрижавка, вул. Героїв України, 7, в електронному вигляді можна ознайомитись на офіційному веб-сайті Стрижавської селищної ради у розділі «Оголошення».

Відповідальна особа, яка забезпечує розгляд пропозицій (зауважень) громадськості до проєктів містобудівної документації від замовника – начальник відділу містобудування та архітектури апарату Стрижавської селищної ради, головний архітектор - Рудий Володимир Степанович.

Пропозиції та зауваження приймаються у письмовій формі відділом містобудування та архітектури апарату Стрижав-

ської селищної ради: 23210, селище Стрижавка, вул. Героїв України, 7. E-Mail адреса: vmbiastryz@ukr.net. до 30 листопада 2024 року. У повідомленнях вказуються прізвища, імена, по батькові, місце проживання та ставиться особистий підпис фізичної особи. Юридичні особи подають пропозиції із зазначенням найменування та місцезнаходження юридичної особи.

Анонімні пропозиції не розглядаються.

Громадські слухання з обговорення містобудівної документації – «Детального плану території, орієнтовною площею – 0.6 га, на земельну ділянку з кадастровим номером 0520655900:02:010:0296, для будівництва багатоквартирного житлового будинку по вул. Туристичній, 6/н, в селищі Стрижавка Вінницького району Вінницької області та Звіту про стратегічну екологічну оцінку» відбудуться 26 листопада 2024 року об 17.00 год. в залі засідань Стрижавської селищної ради за адресою вул. Героїв України, 7, селище Стрижавка.

Жителям Стрижавської селищної територіальної громади, які братимуть участь у громадських слуханнях, при собі необхідно мати паспорт громадянина України (тимчасове посвідчення громадянина України - для осіб, недавно прийнятих до громадянства України).

Повідомлення про намір отримати дозвіл на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами

Повне та скорочене найменування суб'єкта господарювання: АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «УКРАЇНСЬКА ЗАЛІЗНИЦЯ» (АТ «УКРЗАЛІЗНИЦЯ»)

Ідентифікаційний код юридичної особи в ЄДРПОУ: 40075815

Місцезнаходження суб'єкта господарювання, контактний номер телефону, адреса електронної пошти суб'єкта господарювання: Україна, 03150, м. Київ, вул. Єжи Гедройця, буд. 5, тел. +38 067 377 17 05, e-mail: andrey_makodzeba@sw.uz.gov.ua

Місцезнаходження об'єкта/промислового майданчика: Майданчик експлуатаційної дільниці станції Жмеринка АТ «УКРЗАЛІЗНИЦЯ» знаходиться за адресою: 23100, Вінницька обл., м. Жмеринка, вул. Київська, буд. 9.

Мета отримання дозволу на викиди: отримання дозволу на викиди для існуючого об'єкта.

Відомості про наявність висновку з оцінки впливу на довкілля, в якому визначено допустимість провадження планованої діяльності, яка згідно з вимогами Закону України «Про оцінку впливу на довкілля» підлягає оцінці впливу на довкілля:

Відповідно до Закону України «Про оцінку впливу на довкілля» № 2059 від 23.05.2017 р. діяльність майданчика експлуатаційної дільниці станції Жмеринка АТ «УКРЗАЛІЗНИЦЯ» не відноситься до видів планованої діяльності та об'єктів, які підлягають оцінці впливу на довкілля.

Загальний опис об'єкта (опис виробництва та технологічного устаткування):

Експлуатаційна дільниця станції Жмеринка, розташована

в місті Жмеринка по вул. Київська, буд. 9, здійснює прийом, розвантаження сипучих матеріалів (щебінь, пісок, відсів) із залізничних вагонів на відкритий майданчик, їх тимчасове зберігання та розподіл по об'єктах залізничної інфраструктури, розвантаження цементу в бункер та розподіл по об'єктах, оброблення деревини, ремонтні роботи, зберігання та розподіл по об'єктах фарбувальних матеріалів, зварювальні роботи.

Джерелами забруднення на підприємстві є: майданчик розвантаження та зберігання сипучих матеріалів, склад цементу, деревообробні верстати, металообробні верстати, пост зварювання, пост фарбування, склад фарби.

Відомості щодо видів та обсягів викидів:

На території експлуатаційної дільниці станції Вінниця наявні 22 джерела викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря, з яких 17 – неорганізованих, 5 – організованих.

Від джерел підприємства в атмосферне повітря надходять такі забруднюючі речовини (т/рік): речовини у вигляді суспендованих твердих частинок (2,367423), залізо та його сполуки (0,000721), манган та його сполуки (0,000059), уайт-спірит (0,016458), сольвент нафта (0,014711), сірчана кислота (0,000057). Валовий викид забруднюючих речовин від усіх джерел підприємства становить 2,399429 т/рік.

Заходи щодо впровадження найкращих існуючих технологій виробництва, що виконані або/та які потребують виконання.

Дане підприємство за ступенем впливу на забруднення атмосферного повітря належить до третьої групи об'єктів, виробництва та технологічне устаткування, на яких повинні впроваджуватися найкращі доступні технології та методи керування, на об'єкті відсутні.

Перелік заходів щодо скорочення викидів, що виконані або/та які потребують виконання.

Заходи щодо скорочення викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря – не передбачені.

Дотримання виконання природоохоронних заходів щодо скорочення викидів.

Природоохоронні заходи щодо скорочення викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря – не передбачені.

Відповідність пропозицій щодо дозволених обсягів викидів законодавству:

Для джерел викидів та забруднюючих речовин, які підлягають нормуванню, встановлюються нормативи викидів забруднюючих речовин відповідно до наказу Мінприроди №309 від 27.06.2006 «Про затвердження нормативів гранично допустимих викидів забруднюючих речовин із стаціонарних джерел».

Для джерел викидів для речовин, на які не встановлені нормативи гранично допустимих викидів відповідно до цього наказу, встановлюються величини масової витрати в г/с.

Пропозиції щодо дозволених обсягів викидів відповідають чинному законодавству.

Адреса обласної, Київської, Севастопольської міської держадміністрації, органу виконавчої влади Автономної Республіки Крим з питань охорони навколишнього природного середовища, до якої можуть надсилатися зауваження та пропозиції громадськості щодо дозволу на викиди: Вінницька обласна військова адміністрація, що знаходиться за адресою: 21050, Вінницька обл., м. Вінниця, вул. Соборна, 70, тел.: 0-800-216-433, ел. пошта: oda@vin.gov.ua.

Строки подання зауважень та пропозицій: Зауваження та пропозиції громадськості щодо дозволу на викиди приймаються протягом 30 календарних днів з дати опублікування інформації в газеті.

Повідомлення про намір отримати дозвіл на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами

Повне та скорочене найменування суб'єкта господарювання: АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «УКРАЇНСЬКА ЗАЛІЗНИЦЯ» (АТ «УКРЗАЛІЗНИЦЯ»)

Ідентифікаційний код юридичної особи в ЄДРПОУ: 40075815

Місцезнаходження суб'єкта господарювання, контактний номер телефону, адреса електронної пошти суб'єкта господарювання: Україна, 03150, м. Київ, вул. Єжи Гедройця, буд. 5, тел. +38 067 377 17 05, e-mail: andrey_makodzeba@sw.uz.gov.ua

Місцезнаходження об'єкта/промислового майданчика: Промайданчик «експлуатаційна дільниця, транспортна дільниця м. Козятин» АТ «УКРЗАЛІЗНИЦЯ» включає в себе два окремі майданчики, які знаходяться на відстані менше 500 м один від іншого за адресами: 22102, Вінницька обл., Хмільницький р-н, м. Козятин, вул. Захисників України, буд. 56 та вул. Захисників України, буд. 39.

Мета отримання дозволу на викиди: отримання дозволу на викиди для існуючого об'єкта.

Відомості про наявність висновку з оцінки впливу на довкілля, в якому визначено допустимість провадження планованої діяльності, яка згідно з вимогами Закону України «Про оцінку впливу на довкілля» підлягає оцінці впливу на довкілля:

Відповідно до Закону України «Про оцінку впливу на довкілля» № 2059 від 23.05.2017 р. діяльність майданчика «експлуатаційна дільниця, транспортна дільниця м. Козятин» АТ «УКРЗАЛІЗНИЦЯ» не відноситься до видів планованої діяльності та об'єктів, які підлягають оцінці впливу на довкілля.

Загальний опис об'єкта (опис виробництва та технологічного устаткування):

На об'єкті здійснюється розвантаження, зберігання сип-

чих матеріалів (щебінь, пісок, відсів) із залізничних вагонів на відкриті майданчики, тимчасове зберігання та розподіл матеріалів по об'єктах, розвантаження цементу та розподіл по об'єктах, приготування розчино-бетонних сумішей, оброблення деревини, обробка металу (свердлування, дрібний ремонт та заточування інструменту), зберігання та розподіл по об'єктах фарбувальних матеріалів, зварювальні роботи.

Джерелами забруднення на підприємстві є: склади сипучих матеріалів, склад цементу, розчино-бетонний вузол, деревообробні верстати, пилорама, металообробні верстати, пости зварювання, склад фарби, дизель-генератор.

Відомості щодо видів та обсягів викидів:

На території експлуатаційної дільниці станції Вінниця наявні 30 джерел викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря, з яких 25 – неорганізованих, 5 – організованих.

Від джерел підприємства в атмосферне повітря надходять такі забруднюючі речовини (т/рік): речовини у вигляді суспендованих твердих частинок (2,117962), оксиди азоту (оксид (0,000015), фтористі газоподібні сполуки азоту (0,026930), діоксид сірки (0,036053), оксид вуглецю (0,015487), вуглеводні насичені C12-C19 (розчинник РПК-26511 та ін.) у перерахунку на сумарний органічний вуглець (0,019207), азоту (1) оксид [N2O] (0,000962), метан (0,001151), вуглецю діоксид (28,366823), уайт-спірит (0,000046), залізо та його сполуки (0,001704), манган та його сполуки (0,000158), кремнію діоксид (0,000015), фтористі газоподібні сполуки (0,000019), фториди добре розчинні неорганічні (0,000072), фториди погано розчинні неорганічні (0,000041). Валовий викид забруднюючих речовин від усіх джерел підприємства становить 30,586630 т/рік.

Заходи щодо впровадження найкращих існуючих технологій виробництва, що виконані або/та які потребують виконання.

Дане підприємство за ступенем впливу на забруднення атмосферного повітря належить до третьої групи об'єктів, виробництва та технологічне устаткування, на яких повинні

впроваджуватися найкращі доступні технології та методи керування, на об'єкті відсутні.

Перелік заходів щодо скорочення викидів, що виконані або/та які потребують виконання.

Заходи щодо скорочення викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря – не передбачені.

Дотримання виконання природоохоронних заходів щодо скорочення викидів.

Природоохоронні заходи щодо скорочення викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря – не передбачені.

Відповідність пропозицій щодо дозволених обсягів викидів законодавству:

Для джерел викидів та забруднюючих речовин, які підлягають нормуванню, встановлюються нормативи викидів забруднюючих речовин відповідно до наказу Мінприроди №309 від 27.06.2006 «Про затвердження нормативів гранично допустимих викидів забруднюючих речовин із стаціонарних джерел».

Для джерел викидів для речовин, на які не встановлені нормативи гранично допустимих викидів відповідно до цього наказу, встановлюються величини масової витрати в г/с.

Пропозиції щодо дозволених обсягів викидів відповідають чинному законодавству.

Адреса обласної, Київської, Севастопольської міської держадміністрації, органу виконавчої влади Автономної Республіки Крим з питань охорони навколишнього природного середовища, до якої можуть надсилатися зауваження та пропозиції громадськості щодо дозволу на викиди: Вінницька обласна військова адміністрація, що знаходиться за адресою: 21050, Вінницька обл., м. Вінниця, вул. Соборна, 70, тел.: 0-800-216-433, ел. пошта: oda@vin.gov.ua.

Строки подання зауважень та пропозицій: Зауваження та пропозиції громадськості щодо дозволу на викиди приймаються протягом 30 календарних днів з дати опублікування інформації в газеті.

Головний редактор Юлія ТОМАЩУК, т. (066)-895-30-93
Засновник - Трудовий колектив редакції.
Видавець - ТОВ «Редакція газети «Вінниччина». Реєстраційне свідоцтво ВЦ №990-348-ПР, видане Головним територіальним управлінням юстиції у Вінницькій області 16 січня 2018 р.
Передплатний індекс 91672

Розрахунковий рахунок: №UA59320478000026008924431157 у ПАТ АБ «Укргазбанк» м. Києва, МФО 320478, ЄДРПОУ 02471614.
Контактні телефони: (098)-124-53-92 - «гаряча лінія»; приймальня головного редактора - 66-13-36 (факс); головний редактор - 066-895-30-93; творчий відділ (журналісти) - 66-05-92; рекламно-комерційний, бухгалтерія - (0432) 66-05-25.

➤ Редакція може публікувати в порядку обговорення статті, не поділяючи точки зору автора.
 ➤ Автори надрукованих матеріалів відповідають за добір і точність наведених фактів і даних, інших відомостей. За зміст реклами відповідають рекламодавці.
 ➤ Передрук без погодження з редакцією «Вінниччина» не дозволяється.
 ➤ *** Позначаються матеріали, які друкуються на правах реклами.

Номер виготовлений у КЦ редакції газети «Вінниччина». Віддрукований у друкарні ТОВ «Діва-К», м. Вінниця, вул. Пу-гачова, 1, e-mail: druk33@ukr.net.
 Тираж - **3161 прим.** Зам. 38007.

Нагороди від секретаріату Асоціації діячів естрадного мистецтва України

До скарбниці нагород Барського міського художнього аматорського театру додалися дніми нові відзнаки. Директору Роману Григор'єву та звукорежисеру театру, засновнику студії звукозапису «Bar'D Studio» та військовослужбовцю Збройних Сил України Олександрю Дєдову, за значний особистий внесок у розвиток українського естрадного мистецтва, вагомий творчий здобуток та реалізацію знакових культурно-мистецьких проєктів, спрямованих на творчу реабілітацію ветеранів, членів їхніх родин та людей з порушенням зору, рішенням секретаріату Асоціації діячів естрадного мистецтва України присвоєли звання «Заслужений діяч естрадного мистецтва України». А режисерці та заступниці директора театру Ірині Дєдовій - звання «Заслужений артист естрадного мистецтва України».

Урочисте нагородження відбулося у Вінницькому обласному академічному театрі ляльок, під час показу театралізованого колажу «Лавка» в рамках проєкту «Театр Рівності» за підтримки Українського культурного фонду. Почесну нагороду керівному складу Барського МХАТу вручив народний артист України, член правління Асо-

ціації діячів естрадного мистецтва України, відомий вітчизняний композитор та співак Микола Свидюк. Оскільки Олександр Дєдов зараз знаходиться в зоні ведення активних бойових дій та виконує завдання із захисту суверенітету та територіальної цілісності нашої держави, нагрудний знак та поштовий знак до почесного звання отримала дружина Олександра, головна режисерка Барського МХАТу Ірина Дєдова.

Віктор ЗЕЛЕНЮК

Запрошує Забужжя...

Головна ріка нашої області завжди була тут найпомітнішою окрасою й неабиякою перешкодою водночас. Саме вона дала цьому селу таку милозвучну назву. Але з початком укрупнень колгоспів через водний рубіж Забужжя приєднали до далеких звідсіля Вишківці. А тим часом майже поруч розкинулася з карпатськими краєвидами багата своєю історією Печера, а через Буг від неї — не менш знаменитий Сокилець.

Але забужанська бригада аж ніяк не була тут головним виробничим підрозділом. Така роль належала Забужанській швейній фабриці, яка давала роботу жінкам не лише свого села, а й багатьох навколишніх. Скажімо, з протилежного боку ріки, тобто з Малої Бушинки (званої в народі Бушиночкою), вони переходили в Забужжя підвісним пішохідним містком.

Закриття фабрики завдало найвідчутнішого удару селу в його історії. Будучи переважно промисловим, воно почало швидше за інших занепадати, стрімкіше зникала інфраструктура...

І хтось, як би розвивалися подальші події, якби серед жителів села не знайшлося людини, яка цими проблемами не перейнялася б сповна та й не взялася за виправлення ситуації. Проживаючи із сім'єю в Англії, Алла Торчинович на певний час повернулася до Забужжя і зайнялася його відродженням. Як розповідає нині, спершу навіть не всі найближчі люди вірили в реалізацію її затії.

Вона зробила одне з найкращих на Вінниччині лавандових полів, фотосесії на тлі якого покликали сюди чимало бажуючих. Але позаяк процеси цвітіння тієї краси та збирання врожаю нетривалі, довелося попрацювати і в інших напрямках, аби село жило повноцінно цілорічно. Тому навіть фотолокації тут — під кожну пору року.

З метою розвитку зеленого туризму облаштували шість будиночків. Але пані Алла усвідомлює, як ніхто: щоб сюди охоче приїхав ще й закордонний турист, умови проживання в них мають бути максимально комфортними. Над створення таких і працює її команда.

А в червні-липні нинішнього року в селі введено культурно-рекреаційний простір «Рутенія», де реалізують арттерапевтичні практики психологічного відновлення для ветеранів та дітей. Роблять це через со-

ціально-мистецькі заходи за участі митців Тульчина, Вінниці, Києва. Цікавим було й відкриття цього закладу за участі народного артиста України Кирила Стеценка та організаторки артрекреаційних програм «Рутенія» Людмили Гарарук. Відкрили тут і виставку картин заслуженого художника України з Тульчина Григорія Зорика.

Загалом досвід проведення пленерів за участі столичних та вінницьких художників тут уже вистачає. За два роки відбулось таких дванадцять, що дало можливість зробити виставки у Вінницькому краєзнавчому музеї, на яких демонструвались картини, написані переважно із Забужжя та Зяньківця з метою популяризації рекреаційних ресурсів Побужжя.

Алла Торчинович стала більше цікавитись історією рідного краю, вивчати його легенди, кулінарні традиції. По-перше, у планах — створити музей, по-друге, туристів завжди цікавить місцева кухня, що додає корисних і захоплюючих занять місцевим господарям.

Є ще у неї чимало гарних задумів. Віриться, що успішно втілить їх, як і попередні. Схоже, в туристичних колах області невеличке Забужжя вже частіше згадують, ніж традиційно популярні Печеру і Сокилець.

- Забужжя — це моя душа, - мовить пані Алла. — Щиро вдячна всім, хто повірив у мене, підтримав і допомагав. Усе це додає впевненості, що ми на правильному шляху. Забужжя стає привабливішим як для постійного проживання людей, так і для туристів. Отже, запрошуємо.

Микола КАВУН

Кросворд «Ой, чий то кінь стоїть...»

По горизонталі: 7. Чотириколісний візок на довгих розворотах для далекої дороги. 8. Офіцер дореволюційної армії, який займався закуповуванням коней для ремонту. 9. Довгий мотузок із зашморгом на кінці, за допомогою якого ловлять коней та інших тварин. 12. Забарвлення волоссяного покриву у тварин. 13. Кінне військо. 16. Шкіряна або дерев'яна сумка, чохол для стріли. 17. Легкий візок для їзди, іноді з відкидним верхом. 19. Бойове шикуння піхоти у формі чотирикутника; застосовувалося з XVIII століття переважно для відбиття кавалерійських атак. 20. «Циган коня кує, ... собі ногу тиче» (прислів'я). 21. Високий віз на двох або чотирьох колесах. 22. Британська, одна із найстаріших порода найбільших коней із лагідним характером. 23. Велика свійська однокопита тварина, яку використовують для перевезення людей і вантажів. 26. Ремені ззаду сідла для прив'язування речей або прив'язаний до сідла дорожній мі-

Склав Василь ВЕРБЕЦЬКИЙ
шок. 29. Старовинна карета, пристосована для спання в дорозі. 33. Кінний вояк; кавалерист. 35. Молочний продукт, що нагадує кефір; уживають як прохолодний напій у Казахстані, Середній Азії, на Кавказі, в Сибіру тощо. 36. Майданчик або закрите приміщення для верхової їзди й тренування коней. 37. Приміщення для лошат. 38. Назва породи коней, здатних перевозити значні вантажі, але повільних у бігові.

По вертикалі: 1. Нижня частина кінської гриви біля холки. 2. Манежний рух вищої школи їзди верхи. 3. Дикий кінь, найімовірніший прашур одомашненого свійського коня. 4. Відтинок, проміжок часу, визначений, установлений для чого-небудь; строк. 5. Дерево або чагарник родини шовковицевих, що містить у собі отруйні алкалоїди. 6. Віз або машина, пристосована для перевезення сільськогосподарських продуктів без тари. 10. Зимовий віз на полозах. 11. Ступінь швидкості (руху, розвитку тощо). 14. Легкий двоколісний

візок. 15. Породи бельгійських ваговозних коней, які відзначаються великим зростом і масивністю. 18. Сукупність предметів для запрягання коней, волів, оленів та інших тварин. 24. Верхівець, що сидить на передньому коні при запрягу цугом. 25. Породи великих коней-ваговозів, виведена у Франції в провінції Перш, а також кінь такої породи. 27. Кінь низькорослої породи. 28. Ремінь, мотузка, ланцюг, якими стягують ноги якої-небудь тварини, щоб обмежити свободу її пересування (переважно під час випасу). 30. Покоть, що підкладається коневі під сідло чи під сіделко. 31. У XVIII — на початку XIX століття — велика карета для далеких подорожей, запряжена 6-12 кіньми. 32. Батіг із сплечених ремінців з коротким пужалном. 34. Швидкий біг коня навскач.

Відповіді на кросворд:

31. Ридана. 32. Нагай. 34. Галоп. 35. Поні. 27. Пунт. 30. Пінт. 28. Перше-Упряж. 24. Форейтор. 25. Перше-14. Тарапайка. 15. Брабансон. 18. Пасар. 6. Бєзтарка. 10. Сани. 11. Темп. 3. Тарпан. 4. Термін. 5. Ан-Манеж. 37. Лошатник. 38. Важковоз. 2. Шпир. 23. Кінь. 26. Торжок. 29. Доло-19. Капа. 20. Жаба. 21. Гара. 22. Кавалерія. 16. Колчан. 17. Бряка. Ремонтер. 9. Аркан. 12. Матрь. 13. По горизонталі: 7. Тарапайка. 8. Кавалерія. 9. Аркан. 10. Сани. 11. Темп. 12. Забарвлення. 13. Майданчик. 14. Легкий двоколісний візок. 15. Породи бельгійських ваговозних коней. 16. Шкіряна або дерев'яна сумка. 17. Легкий візок. 18. Сукупність предметів для запрягання коней. 19. Бойове шикуння піхоти. 20. Циган коня кує. 21. Високий віз. 22. Британська порода коней. 23. Велика свійська однокопита тварина. 24. Верхівець. 25. Породи великих коней-ваговозів. 26. Ремені ззаду сідла. 27. Кінь низькорослої породи. 28. Ремінь, мотузка, ланцюг. 29. Доло. 30. Покоть. 31. У XVIII століття — велика карета. 32. Батіг із сплечених ремінців. 33. Кінний вояк. 34. Швидкий біг коня навскач. 35. Поні. 36. Майданчик. 37. Лошатник. 38. Важковоз.

